

ra occasione peccandi statim cadit. ij. Reg. xliij. Des mor-
 ramur et quasi aque dilabimur in terra etc. **De** terna qz
 statu no bz nisi cogelata: sic nec pctoz stare pot nisi in ma-
 lo. Job. xij. Nūqz in eodē statu pmanet etc. **Ecdi. xliij.** Fri-
 gicus vent' aqlo flauit et cogelauit cristall' ab aqua super
 oēm cōgreganōē aquarū requiescat. **De** bis ergo aquis
 dicit (viderit te aque deus) .i. pctozes p fidē inormē (vi-
 derunt te aque) eodem p fidē formatam: vel (viderit te)
 misericordē et sperauerunt (viderit te) iustū iudicē vctūz
 (et timentū) **Hiere. xxxj.** Postqz oñdisti mihi dñe p cūssi
 femur meū. **Job. xl.** Auditu auris audiuit te. **Hūc** aut ocu-
 lus me' videt te: nō ipse me respēdo et ago pniām in fa-
 uilla et cinere. pnter aut oñdit tres ptes pnie. s. cōtritionēz
 cōfessionē: satisfactiōē. cōtritionē cū dicit (turbati sē abyssi)
 .i. p fūda corda pctoz. **Hiere. xvij.** Profundū est cōr-
 hois et inscrutabile. **Gen. i.** Tenebre erant sup faciē abyssi
 id ē sup cor pctozis. b abyssi dō turbati p pntionē. **psal.**
Ala mea turbata est valde. et alibi. **Cor** meū cōturbatū est
 in me. **De** cōfessionē dicit (multitudo sonit' aquarū) audi-
 ta est. qz (vocē dederūt nubes) .i. pctozes sponte pntendo
 dederūt vocē cōfessionis cum magno fetu. pctoz em dō (nu-
 bes) et pctū etiā ppter obscuritatē inde nubes sine aqua q
 a vento circūferunt. **Trō. iij.** Opposui tibi nubē ne transe-
 at oīs. be nubes debent dare vocē nō expectare q qsi cuz
 violētia extrahant pctā de cor ore vel q ab alijs accusen-
 tur. sicut achōz. **Yosue. viij. ps.** Ex voluntate mea p fitebor
 illi: alij etiā expectant quousqz dñs aufert ab eis vocē in le-
 cro infirmitatis. cōtra quos **Ecdi. xvij.** Ante mortē cōfite-
 re a mortuo quasi nihil perit cōfessio viuus et sanus cōfite-
 beris et hoc dō esse in multitudine sonit' aquarū lachryma-
 rū saltem cordis q habere nō pōt lachrymas oculoꝝ. **Job.**
Et roquar in amaritudine anime mee. **De** satisfactiōē sequi-
 tur (et em sagitte tue transiūt) sagitte dñi sūt infirmitates
 tribulatōes et alia q sustinere dō bz p dño. de qb' **Job. vj.**
Sagitte dñi in me sunt quarū indignatio ebibit spm meū.
 sēz spm malū fornicatōis: supbie: auaritie et alioꝝ vicioꝝ.
 has aut sagittas sustinent q cōsiderant de facili q transe-
 unt. **Nō** em diu durant. **ij. Cor. iij.** Id em qd in pnti est
 momentanē et leue tribulatōis vestre etc. sed pene malo-
 rū nō erunt transitorie: immo eterne qd innuit cū subiun-
 git (vox tonitruū tui) .i. vox illa terribilis q tonabis: ite ma-
 le. in ig. cter. (erit in rota) .i. in eternū durabit. in rota et ro-
 tunda nō est finē reperire: de hoc tonitruo **Job. xxxvj.** Cuz
 vir parū stillā sermonis ei' audierim? qis poterit magni-
 tudinē tonitruū ei' intueri. tonitruū aut solet pcedere con-
 scatiō: sicut ante iudiciū illud pcessit dñi cōminatio. vñ sibiū
 git (illu' rerūt cōfuscatōes. t.) .i. cōminatiōes facte p ap-
 tas p teipm: p aplos etiā p dicatorēs orbi terre. **Ecdi. xliij.**
Accelerat cōfuscatōes emittere iudiciū sui. cū aut boies vi-
 dent cōfuscatōes timent tonitruū et muniunt se signo cru-
 cis. hoc est qd subdit (cōmota est et cōtremuit terra) .i. pec-
 catores. ecce timor tonitruū. **De** signo aut crucis addit (in
 mari via tua) .i. ipsi ambulant in via pnie q est amara. bec
 est via triū dierū. de qua **Ero. v.** Deus hebreoꝝ vocauit
 nos vt eamus viā triū dierū in solitudinē id est in pniām
 que bz alias tres pmissas ptes. s. cōtritionē: cōfessionē: sa-
 tisfactiōē. quasi tres dieras: hoc est in solitudine: qz in ea
 nō habent delicia. hoc est etiā (in mari) qz in ea habentur
 amaritudines et dolores. **Esa. ix.** Aggravata est via maris
 (et semite tue in aquis multis) .i. nō tm viā pnie incedunt
 sed et semitas cōsilioꝝ aggrediunt que sūt (in aqis mult')
 id ē in multis tribulatōib'. cōsiliū em est vt oia patient et
 libent etiā et letant sustineant. vñ domestic' dñi paul' di-
 cit **Roꝝ. v.** Gloriamur in tribulatōib' scientes qm tribu-
 latio patientiā opat. patientia vō pbatōē. pbatō vero
 spem. spes aut nō cōfundit. q. d. id gloriāmur in tribulatio-
 nib' qz scim' q sunt semite pducentes ad vitā. **Actu. xliij.**
Per multas tribulatōes opoz. nos intra. in reg. ce. bec est
 aut arta via sicut dicit dñs **Matth. viij.** Et pauci sunt q in-
 ueniunt eaz. vñ subiungit (et vestigia tua nō cognoscent)
 a multis vestigia ei' sunt paupas: vilitas passio et hmoi.
 z. j. **De. ij.** Xps passus est pro nobis vobis re. exemp. vt se.

M
 De tribus
 partib' pe-
 nitentię.

ve. eius. bec vestigia nō cognoscent multi. i. nō approbante
 nec imitari volunt. **Job. xij.** Qui dixerūt deo recede a no-
 bis sciam viarū tuarū nolumus qis est oipotens vt serua-
 mus ei. vel sic (in mari) .i. in anima penitēte et amara p cō-
 tritionē (via tua) duplex. s. misericōdia et veritas: misericōdia eaz
 cleuat p spem: veritas depumit p timorē (et in aqis) dulci-
 bus. i. in anima cōtemplante sunt (semite) cōsilioꝝ stricte
 munde: latentes: cōpendiose (et) ibi (vestigia tua nō pigno-
 scent) **Job. ix.** Si uenerit ad me nō uidebo eū: si abierit nō
 intelligam. et infra etiā si simplex fuero hoc ipm ignorabit
 anima mea. **In** bis aut vñs et semitis lz nō sunt nisi pauci
 electi: nō deseris eos sed (deduxisti) .i. deducas (sicut
 oues) simplices timidas imbecilles et gregatas (populūz
 tuum) quem tibi de mundo elegisti. **ps.** **Et** gens cuius
 dñs de' ppls quem elegit in hereditatē sibi. **Ero. vj.** Assu-
 mam vos mihi in pplm et ero vester de'. **ps.** Qui deducas
 vclut ouem iosepb. i. iustos q se ab hui' mundi deceptōi-
 bus et carnis illecebris intactos et immaculatos se custodi-
 uunt et fratrū etiā iniurias patienter sustinent et amicitie
 remittunt et futura pudent et exponunt sicut iosepb fecit
 fugiens ab egyptia et pallium dimittens ei. fratrib' etiā q
 cum vendiderant benignie remisit immo eos excusauit di-
 cens. **Gen. xlv.** Non vestro cōsilio sed dñi voluntate huc
 missus sum. futura etiā puidet tpalia sicut patuit in expo-
 sitione somnioꝝ: et eterna. sicut dicit **Aplos Hebr. xj.** Fide
 iosepb moriens de pfectione filioꝝ isrl memoratus est et
 de ossibus suis mandauit (in manu moysi et aaron) .i. sa-
 cerdotū et prelatōꝝ q sunt duces ecclie. **ps.** **Moys.** et aaron
 in sacerdotib' eius: sed isti duces pinguedine tpalium ni-
 mia vt in pluribus excecati sunt. vñ cum cecus cecū ducat
 ambo in foueam cadunt. **Mat. xv.** **Sec. ar.** **Est** ram edu-
 cet ad interfectorem filios suos: et bñ dicit (in manu) .i. ex-
 emplo opatiōis non verbo. melius em dicunt boies exem-
 plo q verbo. pueriles em sunt et mō puerōꝝ semp dicunt
 da exemplum sed multi possunt rñdere non est paratum:
 vel p moysen q interpretat aquaticus significat humilitas
 actioꝝ. aqua em naturaliter descendit. p aaron q interp-
 tat montan' intelligit subtilitas cōtemplatiōꝝ. actiui
 ergo qui humilia amant saluabunt per moysen in vita se-
 culari. cōtemplatiui qui ardua et deserta diligunt salua-
 bunt p aaron. sicut xps et iohannes simul p dabant. vñ
 trabens voluptuosos alius sobrios: neuter tm pbariseos.
Mat. xj. Venit iohannes neqz manducans neqz bibens:
 et dicunt demoniū bz. venit filius hominis manducans et
 bibens: et dicunt: ecce homo vorax et potator: vinitalia in-
 dicia sunt etiam bodie si bibit homo religiosus dicunt epi-
 curus est: si ieiunat dicunt bereticus est: vt ypocrita vt sin-
 gularis et superbus.

Psalmus LXXVII

Attendite popule meus legem meam
 Inclinate aurē vest. am in verba oris
 mei.

Ps. lxxvij

Attendite popule meus) **Titulus.** Intellectus **Asaph.**
 supra dixit dominū fecisse mirabilia. hic ostendit q spūali-
 ter debet intelligi sicut titulus ostendit. **Intentio** est mo-
 nere populū dei ne spūalibus eius beneficijs sit ingra-
 tus. **Modus.** nouem sunt partitōes. **In** prima parte inui-
 tat nos ad spūalem intelligentiam ibi (attendite) **In** secū-
 da nos reuocat spūaliter ab ingratitude ostendens in-
 gratitudinem iudeoꝝ ibi (quanta audiuimus) **In** tertia
 ostendit q et qualia fecerit dominus iudeis in egypto et in
 exitu de egypto ibi (coram patrib' eorum) ceteras ptes su-
 is locis poterimus assignare. **In** prima ergo parte primo
 reddit audientes attentos cuz dicit (attendite) **Secundo**
 beniuolos cum dicit (popule meus) **Tercio** deuotos cuz
 dicit (legem meam) **Quarto** humiles et credulos cum di-
 cit (inclinate aurem vestram) bec quatuor necessaria sunt
 audientibus. s. vt sint diligentes vel attentī: beniuoli: docī-
 les et creduli verbis magistri boni. **Quis** ergo ad pplm
 xpianum de quo intelligenda sunt q in hoc ps. de ppro in-
 deoꝝ ad lram enarrat. et illa narratio fm histoꝝia pla-

Quatuor
 necessaria
 audientib'

na est: vñ in illa nō est immozādū p̄cipue cū nō p̄ncipalis intentio p̄bete sit in hoc ps̄. loqui ad iudeos: sed magis ad xp̄ianos. Dicit ergo caput ecclie. i. xp̄s ad membra sua vel deus p̄r (attendite). i. diligenter et scrutabiliter legite et audite o (popule meus) xp̄iane (legem meā). i. vetus testamentū (legē) q̄ antiquū pplm̄ quasi infanū ligauit (me am) dicit. i. dea actiue: q̄ ipse fecit eā. q. d. nō veni legē solvere sed adimplere. Math. v. et iō attendite in ea p̄spicite qd̄ in ea occultū est: et inuenietis q̄ eā impleuit: p̄pter h̄ dixit iudeis de quib⁹ etiā istud eodē mō possit exponi: dixit in quā Job. v. Scrutamini scripturas q̄ vos putatis in illis vitā eternā habere et ille sunt que testimoniuū p̄bibe de me (inclinate) p̄ humilitatē. Jac. i. In mansuetudine suscipite iustū vbum̄ (aurē vřam) cordis et corpis (in vřa or. mei) vel hoc dicit pater. i. filij p̄ quē locutus sum in no. te. q̄ ante p̄ nuncios loquebar in vet. test. Heb. j. Multipbarie multisq̄ modis olim de lo. p̄r. in pro. nouissime dieb⁹ istis locut⁹ est nobis in filio et sic monet vtrūq̄q̄ testamētum diligenter et humiliter audiamus.

Allegorice

Aperiam in parabolis os meū: loquar p̄ positiones ab initio.

Parabola quid sit.

Aperiam in parabolis os meū) de⁹ pater aperuit os i parabolis exponendis qñ locut⁹ est nobis in filio. Parabola em̄ vt dicit Hiero. est rerū natura discrepantiū sub aliq̄ similitudine facta collatō. Heb. ix. q̄ parabola est t̄pis instātis. ergo tabernaculū et archa et cetera de quib⁹ ibi loquit⁹ sunt parabolē q̄ nobis exposita sunt p̄vbum̄ p̄ris (loquar) p̄positiones. i. enigmata et obscuritates q̄ in figura cōtinentur iudeis (ab initio) t̄pis vel (ab initio) p̄grinatōis eoz̄ vel ab exitu de egypto: vel in p̄sona xp̄i legat⁹ iste vsus (aperiam in parabolis os meū) fm̄ qd̄ exponit Math. xij. Hec in parabolis locutus est iesus ad turbas et sine parabolis nō loquebat⁹ ad eos vt adimpleret qd̄ dictū est p̄ p̄phetā dicentē. aperiam in para. os me. eructabo abscondita a cōstitutione mundi. Moraliter dicit xp̄s (attendite po. me⁹) id ē paupes et subditi. q. d. plati et diuites nō intendūt nec inclināt aurē. i. h̄m̄. iij. Attende tibi et doctrine: attende tibi a dyabolo ab hydocrita. a petō: ab inertia. qdā autē p̄cipue diuites et plati ita sunt attentī mundanis q̄ nō p̄nt attendere deo. zach. j. Nō sitis sicut p̄ies vestri ad q̄s p̄bete clamabant et nō audierūt nec attenderūt ad me. zach. vij. Noluerunt attendere et auertūt scapulas recedētes (legē meā) non leges iustitias. lex dñi vna est et singulariter nūcupat⁹. i. charitas q̄ ligant⁹ simul discipuli dñi leges iustitiam sunt plures et diuidunt discipulos suos et faciunt scisma. de lege dñi dicit in ps̄. Lex dñi iunxit. conuer. aias. lex etiā dñi dicit tota sacra scriptura in quā debem⁹ attendē trib⁹ rōnib⁹. Prima est p̄p̄ magnitudinē piculi: qd̄ imminet nō attendentib⁹. Deut. xxxij. Maledict⁹ qui nō p̄manet in sermōnib⁹ legis. ps̄. Maledicti q̄ dec. a mā da. t. Prouer. xvij. Qui declinat aures suas ne audiat legem dñi ei⁹ erit execrabilis. Scda rō ē p̄pter magnitudinē cōmodi attendentiū. Luc. xj. Beati q̄ au. ver. dei et cu. illd̄ Tercia est p̄pter obscuritatē. ps̄. Tenebrosa aqua in nubibus aeris. et si queras quō debeo attendere: subdit (inclinate aurē vřam) humiliter audiēdo. Aug. Qñ sacre scripture humile est q̄ nō se inclinauerit offender. Eccl. v. esto mansuet⁹ ad audiendū vbum̄ dei vt intelligas. Job. iij. Puteus alt⁹ est et in quo haurias nō habes id ē humilitatē q̄ ē hauritoriū sapie. Prouer. xij. Tbi humilitas ibi sapia (in verba oris mei) in vřa euangelij q̄ p̄prio ore dixi: vel (oris mei) i. p̄dicatoris q̄ est os dñi. Hiero. xv. Si separauerit p̄ciosum a vilis. q. os. m. eris (aperiam in para. os m.) i. sermō nē explanabo p̄ parabolā p̄tra illos q̄ sermōnes suos claudūt p̄ parabolā. s̄ Eccl. xxiij. dñi: q̄ elucidāt me vitā eternā habebunt. Musq̄ d̄: q̄ obscurant me: vñ p̄ (parabolā) aperit os dñi: cū p̄mo p̄dicato: ostendit in se similitudinē facti et postea id qd̄ facit alijs p̄dicat. hec est bona parabola in q̄ bñ aperit et alijs manifestat q̄s sit os dñi. Mat. v. Qui fecerit et docuerit hic magnus vocabit⁹ in re. ce. Dicit ergo (aperiam in para. os me.) quo ad mores iuformandos (lo-

Moral.

Or legi dñi debem⁹ attendere pp̄ tria

quar) p̄positiones ab initio) quo ad fidē inferendā. fides ei p̄ponit ab initio sicut maxilla in qualibet facultate. p̄ponitur quasi fundamentū qd̄ sustinet parietes et p̄bat alia q̄ sequunt⁹. vñ dicit apls Heb. xj. Fides est substantia rerū sperandarū augmentū nō apparetū. De bis duob⁹. i. de morib⁹ et fide. Prouer. j. Annaduertite parabolā et interpretationē quo ad mores vřa sapientū et enigmata eoz̄ q̄ ad fidem qua videm⁹ p̄ speculum et in enigmate. has ergo p̄positiones et parabolā loquit⁹ xp̄s p̄ suos p̄dicatores et etiā per inspirationes et p̄ scripturas. Item modo loquar p̄positiones a principio incipiens vsq̄ ad finē. s. in die iudicij sui vel mortis cuiuslibet nostrū in quo fine nō loquet⁹ p̄positiones. s̄ cōclusiones. fm̄ q̄ nos sumpserim⁹ assumptiōnes. Deut. xj. En p̄pono in cōuentu vestro hodie benedictionem et maledictionē. benedictionē si obedieritis mandatis dei vestri. maledictionē si non audieritis mandata dñi dei vestri. vestrum est ergo eligere assumendo bonū vt expositionē et bona assumptione sequat⁹ bona conclusio. Deut. xxx. Tertes inuoco hodie celum et terram q̄ p̄posuerim vobis vitā et bonū et benedictionē et maledictionē et ge vitā vt et tu viuas. tandē em̄ cōcludet de⁹. vñ Eccl. vij. Fac cōclusionē quoniā terra plena est iudicio sanguinū et ciuitas plena iniquitate.

Quanta audiuius et cognouimus ea: et patres nostri narrauerunt nobis.

Quan. au.) Scda ps̄ vbi ostendens ingratitude iudeoz̄ nos reuocat ab ingratitude et supra locut⁹ est caput ecclie xp̄s. hic autē loquit⁹ membra. s. fideles in quo innuitur q̄ eadē est vox capitis et membrorū. Dicit ergo admirantes (quanta audiuius) q. d. multa et magna (et cognouimus) vera esse (et) p̄ q̄ (patres nostri) antiqui sicut moyses et successores (narrauerunt nobis) p̄ sua scripta.

Narrantes laudes dñi et virtutes ei⁹ et mirabilia eius que fecit.

Narra. lau. do.) i. opera eius ex quibus laudari debet. s. quomodo eduxit israel de egypto: et transiit p̄ mare rubrū et c. Et fm̄ h̄ ist⁹ lre expositio plana est: nec indiget p̄secutione. vnde de sp̄ialibus magis mystice exponamus. Dicunt fideles (quanta) i. multa et magna (audiuius) de xp̄i miraculis et mirabilibus fidei et cognouimus ea per fidem (et patres nostri) apostoli et eorum successores de quibus in ps̄. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij (narrauerunt nobis) q̄ in omnem terram exiit son⁹ eoz̄ et in fines orbis terre verba eorum.

Non sunt occultata a filiis eorum in generatione altera.

Non sunt occulta.) illa xp̄i miracula (a filiis eoz̄) i. ab imitatorib⁹ eoz̄ qd̄ dupliciter verū est. q̄ nec apli occulta uerunt ea illis nec illi audita occultauerunt alijs vñ addit (in generatione altera) qd̄ etiam in iudeis verū fuisse cōprobatum est in intentione sancte crucis. iudas em̄ audierat a patre suo q̄ querendum esset lignum crucis. et locuz̄ etiam designauerat ei pater: et illi patri ei⁹ idem reuelauerat pater eius sicut in legenda illa manifeste dicit. sic etiā apud xp̄ianos doctrina aploz̄ et fides de generatiōe in generationem docet: vel (in generatione altera) i. cōtraria sicut gentibus q̄ n̄tum cōtrariū habebant quibus apli p̄dicauerunt et annunciarunt qd̄ illi non audierant de xp̄o vñ paul⁹ et barnabas dixerūt iudeis: qm̄ repulistis vbum̄ dei: ecce cōuertim⁹ nos ad gentes. Act. xij. ita dixi q̄ (narrauerunt patres) patres dico (narrantes lau. dñi) i. opera laudabilia: vñ addit (et virtutes eius) i. opa virtuosa: vel (virtutes) i. humilitatē: charitatē: paupertatē (et mirabilia ei⁹ que fecit) s. miracula: et cōmendat hic trinitas q̄ dicit (laudes) ad sp̄m̄. refert q̄ sola bonitas laudabilis est id est sp̄s sanct⁹ p̄ appropriatiōe q̄ dicit (virtutes) ad patrem: refert q̄ sola potentia est virtuosa q̄ patri attribuit q̄ (mirabilia) ad filiū refert. q̄ solus filius vocat⁹ admirabilis. Esa. ix. paruulus natus est nobis et c. et vocabit⁹ nomen eius admirabilis et c.

Mystice.

5

Psalmus

Et suscitauit testimonium in iacob et legem posuit in israel.

Et suscitauit testimonium in iacob .i. in generatione fidelium qui luctantur contra dyabolum et supplantant eum: bis suscitauit testimonium apud eos qui fuerunt testes miraculorum et resurrectionis christi. **Act. iij.** Virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu christi domini. **Act. i.** Propter testem resurrectionis eius nobiscum fieri vultis ex istis. **H.** dixit petrus in electione matthee (et legem) euangelicam (posuit in israel) .i. in ecclesia quam dicit iacob propter bonos mores quibus supplantant dyabolum et dicit (israel) propter fidem qua videt deum: lex euangelica est dilectio dei et primi. **Matth. xxiij.** In his duobus mandatis tota lex pendet et probetur. **Ro. xij.** Plenitudo legis dilectio et hanc legem dedit apostolis unde addit.

7 **Quanta mandauit patribus nostris nota facere ea filijs suis: vt cognoscat generatio altera.**

Quanta .i. valde magna et digna (mandauit) .i. precepit (patribus nostris) .i. apostolis. **Joh. xij.** Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. **et. xv.** Mandato vobis vt diligatis inuicem. et ibidem. hoc est preceptum meum vt diligatis inuicem etc. (Nota facere) quod non tamen pro se sed pro nobis acceperunt legem istam et mandata. hoc est quod dicit (nota facere) .i. vt illa nota facerent (filijs suis) quos pro euangelium in christo gentium erant vnde dicit **Johannes. i.** **Joh. i.** Quod vidimus et quod audiimus et quod annunciamus vobis vt societatem habeatis nobiscum. et. ij. eiusdem. Iterum mandatum nouum scribo vobis etc. et. iij. Charissimi diligamur nos inuicem: quod charitas ex deo est que videtur ab ipso percipitur et ab ipso cordibus infunditur. id. s. nota facere (vt cog. ge. al.) .i. ipsi filij vel filij filiorum vnde subiungit.

8 **Filii qui nascentur et exurgent et narrabunt filijs suis.**

Filii qui nascentur in baptismo et ex aqua et spiritu sancto (et exurgent) ad amorem celestem et in profectu virtutum et altitudinem vite (narrabunt filijs suis) instrucentes neophytos in fide et moribus hoc fine.

9 **Et ponant in deo spem suam: et non obliuiscantur operum domini et mandata eius exquirant.**

Et ponant in deo vero: non in legalibus observantijs vt iudei non in idolis vt gentiles (spem suam) et notant hic tres virtutes theologice. Prima spes: cum dicit (spem suam) Secunda fides cum addit (et non obliuiscantur operum dei) .i. creationis et recreationis et iudicij hec recollit fides. Tercio charitas: cum subiungit (et mandata eius exquirant) .i. ex amore querant et impleant vt fides pro dilectionem operetur. **Gal. v.** In his ergo tribus debent instrui et ad ista debent admoneri vt hec in se habeant.

10 **Ne fiant sicut patres eorum: generatio praua et exasperans.**

Ne fiant sicut patres eorum .i. carnales. s. iudei et gentiles et quibus finem carnalem generationem descenderunt spirituales filij ecclesie (pater) dico (generatio praua) vel (ne fiat generatio praua) veritate respuendo (et exasperans) deum crucifigendo: quantum ad iudeos: et idola colendo quantum ad gentiles qui puocauerunt deum in dijs alienis. **Eze. ij.** Noli esse exasperans sicut domus israel exasperans est. si autem sunt exasperantes similia eis contingerent qualia illis contigerunt. **Roz. xj.** Si enim naturalibus ramis non peperit: ne forte nec tibi parcat: et ostendit quod hec mala generatio patrum carnalium non habuit illas tres virtutes premissas. s. fidem spem et charitatem. vnde dicit.

11 **Generatio que non direxit cor suum: et non est creditus cum deo spiritu eius.**

Generatio que non direxit cor suum sed incurauit ad terrenam. **1. Tim. i.** Non sperare in incerto diuitiarum sed in deo vivo (et non est creditus cum deo spiritu eius) pro fide. vt dicitur in glo. expressius hoc est dictum quod si dixisset. non creditur deo

spiritus eius. quod notat cooperationem dei nobiscum sine qua nihil bonum meritorium possumus facere. Tercio ostendit quod vera charitate non habuerunt. vnde dicit.

12 **Filij effrem intendentes: et mittentes arcum conuersi sunt in die belli.**

Filij effrem vel effraym sicut habet Hiero. i. iudei (intendentes et mittentes arcum) .i. tpe prosperitatis quam liberabat eos dominus ab hostibus permittentes se mandata eius seruare sicut ille qui tendit arcum et parat sagittam ad mittendum pro mittit se pugnaturum tales inquam non sicut permiserunt fecerunt (sed conuersi sunt) in fugam vel in adiutorium hostium (in die belli) psequitur similitudinem balistarum et tendentis arcum: et est idem ac si dicat quando erat opus quod facerent mandata dei sicut permiserant tunc deficiebant et potius contraria faciebant in quo bene ostendit quod charitate non habebant quia charitas omnia sustinet. **1. Cor. xij.** Hanc autem similitudinem quam posuit de tendente arcum et conuerso in die belli exponit cum subiungit.

13 **Non custodierunt testamentum dei: et in lege eius noluerunt ambulare.**

Non custodierunt testamentum dei (et in lege eius noluerunt ambulare) Hiero. h. pactum domini dei sui. q. d. non fecerunt quod permiserunt et pecegerunt (et in lege eius) etiam mosaica (noluerunt ambulare) quod et si quando ambulauerunt timore pene facientes precepta legis. non tamen voluerunt ambulare quod quasi contra timore et non ducti amore dei faciebant illa. hoc etiam de nouo testamento et lege euangelij potest dici (non custodierunt iudei testamentum dei) nouum quod christo non crediderunt (et in lege eius noluerunt ambulare) facientes ea que euangelium precipit et consilium. Item heretica (non custodierunt testamentum) veteris (dei) non moysi (et in lege eius) veteri vel noua (noluerunt ambulare) (credendo). **Esa. ij.** De syon eribit lex. id. de ecclesia. Tandem manifestat iudeorum ingratitudinem dicens.

14 **Et obliuiscuntur benefactorum eius: et mirabilium eius que ostendit eis.**

Et obliuiscuntur benefactorum eius (et mirabilium eius que ostendit eis) que fecit eis educendo eos de egypto et deducendo pro mare rubrum pro deserto pro medijs iordanis hinc fuerunt beneficia et mirabilia: vnde addit (et mirabilia eius) que ostendit eis in predictis: vel de christi miraculis et beneficijs que in carne eis exhibuit potest legi scriptura (quod iudei obliuiscuntur beneficia eius) de quibus **Matth. viij.** Non omnia fecit: surdos fecit audire et mutos loqui (et mirabilia eius que ostendit eis) hec duo bene in christo iunguntur. quod eius opera erant beneficia. s. vtilia et mirabilia simul. multi ei faciunt bona non tamen mirabilia. antichristus etiam et sui facient mirabilia: sed non bona vel beneficia quod nocua erunt: sed hec omnia (obliuiscuntur) iudei quod dominum crucifigere fecerunt. et quod eum psequerentur reddentes malum pro bono. vnde dicit eis **Joh. x.** Multa bona opera ostendit vobis ex patre meo: propter quod eorum opus me lapidatis. **1. Tim. iij.** Nunquid reddidit pro bono malum. quod foderunt foueam anime mee.

Moraliter (quanta audiunt) hoc non possunt dicere quodam qui parum vel nihil audierunt tamen se ingerunt ad docendum scripturam: vnde dicit Hiero. hanc inuenerunt sumunt lacerant et docent antequam discant. et quod quidam audiunt et non intelligunt subdit (et non cognouimus ea) **Eato.** Audire vel legere non intelligere negligere est. **1. Tim. i.** Non intelligentes neque que loquuntur neque de quibus affirmant. Hiero. ron. quadam facilitate verborum immo audacia edisserunt alijs quod ipsi non intelligunt. sed quod etiam quidam audiunt et intelligunt ab hereticis vel stultis magistris: vnde subiungit (et patres nostri narrauerunt nobis) patres. s. maturitate et moribus et diligentes. **Joh. xv.** Quid nosti quod ignorem? quod quod intelligis quod nesciam? et senes et antiqui sunt in nobis multo vetustiores quam patres tui: sic dicunt heretici ecclesie (narrauerunt nobis) **Ecclesi. viij.** ne despicias narrationem presbiterum sapientium. et ibidem. Me te pretereat narratio seniorum. **Ecclesi. vi.** In multitudine presbiterum prudentium ista et sapientie eorum ex corde coniungere vt omnem narrationem dei possis audire (non sunt occultata filijs eorum) quod eos audiunt (si generatione altera) quod libros eorum et scripta relegunt. hoc est contra quosdam qui magistros et predicatores qui in lectionibus

Moraliter docentes qui non intelligunt et audientes qui non debent audire.

et p̄dicationibus et scriptis abscondit sapiam in teore suo sunt aut quidam qui narrat somnia et fabulas: vñ contra eos addit (narrates laudes dñi etc.) nō suas p̄prias **Die. re. xxiij.** Qui habet somnium: narret i omnium: et qui habet sermonem meū loquat̄ sermonem meū: vere sunt aut mul- ti qui libentius audiunt fabulas q̄ laudes dei. **ij. Timo. iij.** Erat em̄ tps cum sanam doctrinā nō sustinebūt: et a ve- ritate quidem auditū auertēt: ad fabulas aut conuertent̄ multi etiam libentius audiunt vituperatōes aliorum q̄ lau- des dei: vt detractores (et virtutes eius). **j. Pet. ij.** Et vir- tutes eius annūciatis qui de tenebris vos vocauit: et mul- ti libentius audiunt narrari virtutes p̄prias q̄ virtutes dei: q̄ adulationibus plusq̄ sermonibus delectant̄ **Esa. xxx.** Loquimini nobis placetia. **ij. Regū in fine.** Quid cum qz nō p̄betat mihi bonum et malum (et mirabilia eius que fecit) nō que fecerūt ipsi p̄tra quosdā qui volūt videri mi- rabiles p̄ manent̄ gloriam: p̄tra qd̄ dicit p̄s. **Reg. ambu- lant in magnis: neq̄ in mirabilib⁹ sup̄ me: nō aut̄ tñ nar- rare debēt et mirabilia ei⁹ opa imitātes debēt ei⁹ testes fie- ri: vñ addit (et suscitauit testimonium). i. iterato fecit esse martyriū (in iacob). i. in actiuis qui tota die p̄ xpo et cor- dis martyrium et corpis labore sustinet. **j. Cor. xv.** Quo- tidie morior p̄pter vram gloriam fratres (et legem posuit in ist⁹). i. in p̄templatiuis q̄s lex amoris ligat (posuit) in- quit quasi ad pausandum non suscitauit vt dictum est de actiuis **Can. ij. iij. viij.** Ne suscitatis neq̄ euigilare facia- tis dilectam donec ipsa velit. q. d. aliqui volent: tunc enim suscitaf̄ dilecta et lex amoris qñ ad agrum p̄dicatōis exit **Can. vij.** Egrediamur in agrum cōmoremur in villis: ad hoc aut tenent̄ p̄lati vt subditis ostendant̄ exemplū opis et affectum amoris: vñ sequit̄ (quāta mādauit patribus nr̄is) plura em̄ p̄cepit p̄lati q̄ subditis (nota facere ea) nō verbo tñ: s̄ ope: sicut em̄ nō cognoscit homo cum no- minat̄ tñ: sic nec virtus nisi ope q̄si manu vel digito offe- dat̄ **Jacobi. ij.** Ostende mihi fidem tuam sine opibus: et ego ostendam tibi ex opibus fides meam. q. d. tu nō potes sed ego possum (silijs suis). i. subditis et imitatoribus (vt cognoscat) tali ostensione (generatio altera). i. etiam ma- li qui nō sunt subditi vel imitatores. **j. Pet. ij.** Conuer- sationem vram inter gentes habētes bonam vt in eo qd̄ de tractant de vobis tanq̄ de malefactoribus et bonis operi- bus vos p̄siderantes glorificent deum: hec autē cognitio augmentabit̄ (qz siliij qui nascēt̄ et exurgēt enarrabunt silijs suis) Et notanda sunt hic quinque. Primo necesse est vt sint siliij p̄ fidem **Job. j.** Dedit eis p̄tatem filios dei fie- ri his qui credunt in nomine eius. Scdm̄ est nasci. i. in lu- cem p̄dire p̄ sciam. **j. Pet. j.** Sicut modo geniti infantes lac p̄cupiscite. i. simplicem doctrinam. Tercium est p̄fice- re in moribus qd̄ notat̄ qñ dicit (et exurgēt). i. a peccato et corpe ad bona opa et sanctos mores **Rom. xij.** Hora ē iam nos de somno surgere: et hoc tertium bñ sequit̄ post scdm̄: qz opus et vita debet sequi ex scia. **Unde. j. Petri. j.** Cum dixisset lac cōcupiscite: addit vt in eo crescatis: post sciam aut et vitam optime sequit̄ quartum. s. p̄dicatio qd̄ notat̄ cum dī (enarrabunt). i. extra p̄dicabūt **Thob. xij.** Ideo disp̄sit vos inter gentes q̄ ignorāt deū vt vos enar- retis mirabilia eius et faciatis scire eos qz nō est alius de⁹ oipotens p̄ter eum: et bis sequit̄ Quintū. s. fructus aiarū in p̄plo: vñ addit (silijs suis). **j. Cor. iij.** Per euāgelium ego vos in xpo genui **Ecdi. iij.** Deus em̄ honorauit patrē in silijs. Nunc ecōtrario nō sunt siliij qui patres nō habēt. i. nulli obediunt nec nascunt̄ de scolis qui scolae non in- trant nec exurgant qui se p̄cipitant in baratrū viciōrū ne enarrāt qui muti sunt **Esa. lvi.** Canes muti nō valētēs la- trare nec silijs generāt qui nō habent vim generatiuam. (vt ponāt in deo spem suam) Iste versus eodem mō po- test exponi hic sicut supra expositus est de tribus virtuti- bus: vel sic (vt ponāt in eo spem suam) Tria sunt notan- da et faciēda. Primū est ponere spem in deo sicut ancho- ram **Heb. vj.** Certissimū solacium habeamus qui cōfugā- mus ad tenendā nobis p̄positam spem. Scdm̄ est nō esse ingrātum cum dicit (et nō obliuiscant̄ operū dñi) s̄ mul-**

ti faciūt sicut p̄ncerna p̄baronis qui succedētibus p̄o- speris oblitus est interpretis sui **Ben. xl. Ecdi. ix.** Inuētus est vir sapiēs est et paup. i. xps qui liberauit v̄bē. i. mundū p̄ sapiam su et nullus deinceps resordat̄ est bois illi⁹ pau- peris **Esa. lvi.** Gustus perit et nō est qui recogitet i corde suo. Tercium est nō cessare a studio nō frivolarum: s̄ mā- datorum: vñ addit (et mādata eius acquirāt) **P̄s.** In to- to corde meo scrutabor mādata tua (ne fiat sicut patres eorum). i. adam et eua: generatio praua in faciēdo p̄ccm̄: et exasperat̄ in excusando. vñ habet lra **Biero.** (et nō sint si- cut p̄ccs eorum) generatio declinās et puocans: de patri- bus habet **Ben. iij.** Qz declinauerunt a mandato dñi co- medendo de ligno vetito: et qz puocauerūt eum excusan- do: vñ dicit adam. Mulier quā dedisti mihi socias: dedit mihi de ligno et comedi: et mulier dixit. serpens decepit me: vel p̄ccs p̄ccōrum sunt quicūq̄ dāt alijs occasionem pec- candi sunt (generatio praua). i. inutilis declinando a bo- no (et exasperans) faciēdo malum: vel hoc dicit p̄t cōtra sup̄cilium p̄baris: hoc est p̄latōrum et sacerdotum by- pocritarum (ne fiant) subditi (sicut p̄ccs eorū). i. p̄lati ge- neratio praua p̄ p̄ccm̄ qd̄ facit (et exasperans) p̄ hypocri- sim et falsam sanctitatē quā p̄tendūt **Job. xxxvj.** Simula- tores et callidi puocant iram dei (generatio q̄ non dixerit cor suum) ois p̄ccōr nō dirigit cor: s̄ ad infimam delectati- onem inclinat. **P̄s.** Siliij boim vsq̄quo graui corde tē. et hypocrite licet qñq̄ habeāt manus rectas. i. opa bona: tñ nō dirigit cor ad eternam retributionem: s̄ obliquant̄ il- lud ad vanā: vñ optime subdit (et nō est creditus cuz deo spūs eius) credere em̄ videret̄ deo pecuniam suā p̄bens aliquis elemosinas. Item corpus suum p̄ ieiunia et discipli- nas (spūs eius nō est creditus deo) s̄ mūdo p̄ vanā glori- am quā eius spūs querit: et ideo spūs eius nō est rectus. **P̄s.** Spm̄ rectū innoua in visceribus meis.

Religiosi aut credunt deo.

Pecuniam p̄ votum paupertatis.

Corpus p̄ votum castitatis.

Spūs p̄ votum obediētie et bñdicit̄ q̄ credūt: qz ipse cū multo fenore reddet eis: p̄ transitorijs em̄ q̄ relinquent reddet eis eternas diuitias: p̄ afflictōe corpis reddet eis quatuor dotes corpis: p̄ subiectōe spūs sub obediētia red- det ei tres dotes aie in libertate glorie filiorū dei **Matth. xij.** Omnis qui reliquerit domum vel fratres vel sorores aut patrem aut matrē aut v̄rorem: aut filios: aut agros p̄ p̄ter nomen meū centuplum accipiet et vitā eternā possi- debit. De multis aut possumus videre qz nō est creditus cum deo spūs eorum: s̄ potius cum mūdo creditus et con- tra deū iuratus: qz totis viribus defendunt vitā secularē et p̄bendat̄ et bñficiōrū multitudinē et xpi paupertatē in suis imitatoribus impugnat̄: s̄ dī **Ezech. xxx.** Corruent sulciē- tes egyptum **Matth. iij.** Progenies viperarū quis demō- strabit vobis fugere a ventura ira: multi clerici sunt p̄ge- nies viperarum: fetus em̄ vipere interficit matrem qñ na- scit̄: qz mater crepat: et multi ex quo nati sunt in ecclesia p̄ sequunt̄ matrem ecclesiā et xpm̄ patrē et quantū in ipsis ē interficiūt. vñ bñ dicit hic (generatio) nec addit boim vt intelligat̄ viperarū: et p̄pter hoc be addit (siliij effren inter- dentes tē). siliij effren sunt clerici qui sunt vberiores et di- tiores q̄ alij. Effren em̄ interpretat̄ auctus vel crescēs siue fertilis aut fecundus. in spūalibus aut deberēt ista habere vt essent aucti p̄ gratiā capite tangētēs celos **Sap. xvij.** Usq̄ ad celū attingebat stans in terra **Numeri. xij.** Ibi vidimus monstra quedā de genere giganteo q̄bus p̄para- ti q̄si locuste videbamur: laici em̄ nō deberēt esse nisi qua- si locuste respectu clericorū. Item debēt esse crescentes: p̄ bonorū operum multiplicationē: fertiles p̄ doctrinā: fecū- di p̄ bonū exemplū: s̄ hi (siliij effren intēdētes) p̄ studium (et mītētes). i. remittētes p̄ dissolutionē opis (arcum) sa- cre scripture. De q̄ **Job. xij.** Arcus meus in manu mea instaurabit̄. i. in opatōe (p̄uersi sunt) in fugam (in die bel- li). i. tentatōnis **Biero. xlvj.** Vidi ipsos pauidos et terga- vertētes fortes eorum celos: fugerūt p̄ccati nec respexerūt Item (cōuersi sūt) ad inimicorū auxiliū siue tyranno-

Religiosi quō credūt deo p̄ tria vota.

Quinq̄ q̄ requirūt ad enarrā dū opa dei

Psalmus

rum sine demoni (in die belli) .i. qñ illi impugnat ecclesi- am Tren. j. Facti sunt hostes eius in capite Can. j. Fili- matris mee pugnaverunt contra me (no custodierunt testifi- dei) vel pactum dñi dei sui: fm Hiero. illud. s. pactum. de quo Malach. ij. Pactum meū cum leui vite et pacis: p le- ui cuius tribus ministrabat in tabernaculo dñi intelligit clerici cum quibus est dño pactum vite qñ tum ad se et pa- cis: qñ tum ad primū et ad deum et debent sicut pmittunt cum recipiūt ordines esse honesti vita et puerfatio: debet nihilominus pacificare deo pplm peccatorem sicut pmit- tunt qñ recipiūt curas et bñficia: sicut in se mediato- res inter deum et pplm: vñ Prouer. vj. Si popōderis p amico tuo defrisi apud extraneum manū tuam: illaque- atus es verbis eius tui et captus pprijs sermonibus: fac qd dico tibi discurre festina suscita amicum tuum discurre. scz nō ad deum orādo p peccatis ppli nō ad pplm argu- endo eos de pctō et puocādo ad pñiam: hoc ergo pactum vite et pacis nō custodierunt: qñ nec vita sunt honesti: nec pplm reconciliant creatori. Hiero. ij. Maledictus vir qui nō audierit verba pacti huius qd pcepti patribus vñs et nō possit aliquis excusare eos qd hic faciūt ex ignorantia vel fragilitate vñ oñdunt qd hoc faciūt magis ex malicia: cum subiungit (et in lege eius noluerūt ambulare.) Non dicit nescierūt vel nō potuerūt (s. noluerunt) qd est mali- cia: de hac transgressionem clericorum et platorū que ex ma- licia pcedit dicit Hiero. v. Indurauerunt facies suas su- pra petram et noluerūt reuerti et ostēdit qd hoc de clericis et platis verum sit subdens: ego aut dixi forsitan paupes sunt et stulti et ignorātes viam dñi et iudicium dei sui: ibo ergo ad optimates et loquar eis: ipsi em cognouerunt vi- am dñi et iudicium dei sui. et ecce magis hi simul cōstige- runt iugum ruperūt vincula et infra magnificati sunt et di- tati: in crassati sunt et impinguati et pterierūt sermōes me- os pessime. q. d. magnificati sunt honoribus et dignitatib⁹ et ditati sunt scia et eloquentia: in crassati em carnibus: im- pinguati possessionibus: et pterierunt sermones: male pe- ius pessime: male p puaricationem mādatorum et pacto- rum: peius p ingratitude bñficiozum: pessime p impe- nitentiam pctōzum: et hec oia hic notant (nō custodierūt testifi dei) ecce qd pterierunt sermones dñi et in lege eius nō. am. ecce male p transgressionem mandatorū (et obli- ti sunt bñficiozum eius (ecce peius p ingratitude bñficio- rum (et mirabilium eius q ostēdit eis) ecce pessime: p im- penitentia peccatorū: mirabilia em q iam fecit dñs puniē- do pctōres quosdā: quosdā aut expectando ad pñiam: deberet nos puocare ad pñiam: s. quid est qd hic dicit (in lege ambulare) lex em ligat et est vincula: quō ergo pōt ee via. Solutio. Animal graui et nō alato non alia est via p aera ad celum nisi trahi funibus: Tñ dicit p Dsc. ij. In funiculis adam traham eos in vinculis charitatis hec est noua lex q ligat animū et deo adberere facit: funes aut cō- trarij ad infernū trahūt. Ps. Funes pctōz circūplexi sūt me Prouer. v. Funibus pctōz suozum cōstringet impi⁹ ipse moriet qñ nō habuit disciplinā (et obli- ti sunt bñfacto- rum eius) non obliuiscunt malefactorū: nō boim hec est ars quā nullus obliuiscit. s. malefacere: vel reddere malum p malo: licet dñs precipiat obliuisci Leuit. xx. Nec memor- eris iniurie ciuim tuoz (et mirabilium eius q ostēdit eis) .i. misericordiarum eius quas oñdit eis mirabiliter tamdiu expectās eos ad pñiam Roma. ij. Ignoras qñ benigni- tas dei ad pñiam te adducit. Ps. Adifica misericōdias tu- as: et alibi. misericōditas misericōdiam suā mibi.

Contra de- ricos q nō seruāt pa- ctū dñi dei

15
Mirabiliter de mirabilib⁹ q fecit de iudeis in egypto in exitu et p exitū i ma- ri et i desiro

15
Coram patribus eozum fecit mirabilia in terra egypti: in campo thaneos. Corā patribus eozū Tercia ps in qua ostēdit q et qñ mirabilia fecerit dñs iudeis in egypto et i exitu de egypto et post exitū in mari et in desiro. Primo ergo oñdit illa q fecit i egypto assignās regione: vñ dicit (corā patribus eo- rum) .i. huius generatōis prauē. i. corā moyse et aaron et alijs: fecit mirabilia in terra egypti: et assignat etiā locū eū subiungit (in campo thaneos) .i. in planicie illius ciuita- tis. Secdo enumerat bñficia q fecit in eis i exitu de egypto

Primum fuit diuisio maris rubri: vnde et icit. Interrupit mare et pduxit eos: et statuit aquas quasi in vtre. Interrupit mare) .i. diuisit (et perduxit eos) ad siccum. Secdo fuit solidatio aquarū: vñ addit (et statuit aquas qñ in vtre) vt. s. nō effluerent s. firme essent sicut est aqua in vtre. Tercio fuit pectio nubis: vñ dicit. Et deduxit eos in nube diei: et tota nocte in illuminatione ignis. Et eduxit) .i. extra duxit (eos in nube diei) .i. de die ge- nitinus p ablatiuo more greco: vel (in nube diei) qñ pte- gebat eos ab estu et feruore diei. Quarto fuit illu- minatio de nocte: vnde subdit (et tota nocte in illuminatione ignis) Tercio oñdit mirabilia q oñdit in desiro cū subiungit. Interrupit petram in heremo: et ad aqua uit eos velut in abyso multa. Interrupit petrā in heremo) hoc factū fuit Exod. xvij. Quā aquas dedit petra: ac si rupta esset: et pmedat h. pcedi- aliter ab abundantia dicēs) et ad aqua uit eos velut in aby- so multa) .i. velut in aquis pfundissimis: pfunda em aq- di abyssi quasi sine basi. s. sine fundo: et ex pōit qd dixe- rat (interrupit petrā) cum subiungit. Et eduxit aquam de petra: eduxit tanq̄ flumina aquas. Et eduxit aquā de petra) Secdo pmedat a cōtinuatōe: dicēs (et eduxit) nō em eduxit vt semel biberēt (s. deduxit) post eos quocūq; ibant non in penuria (s. tanq̄ flumina aquas) .j. Cor. i. Consequēte eos petra: postea ostēdit eos fuisse ingratos. Primo in hoc q non crediderunt: vñ de dicit. Et apposuerunt adhuc peccare ei: in irā concitauerunt excelsum in inaquoso. Et apposuerūt adhuc peccare ei) .i. cōtra eum. Non di- cit q genere peccati vt intelligat antonomatice peccati infi- delitatis: sicut Job. xvj. Arguit mundū de pctō qd post exponit dicēs de pctō: qñ nō crediderūt in me. Secdo quia deū ad iracundia puocauerūt. vñ dicit (in iram excitau- rum excelsum) et aggrauat peccati eozum. Primo a loco di- cens (in inaquoso) vbi. s. nullū bonū crescit: vñ ibidē deū magis timere debuissent. Secdo aggrauat a dolositate cū adiungit. Et tentauerūt deum in cordibus suis vt peterent e scas animabus suis. Et tentauerunt deum in cordibus suis) et sic oñdit quō- cum dicit (vt peterēt e scas animabus suis) .i. aialitibus: et in hoc tentabāt et dolosi erant: qñ aliud habebāt in corde: aliud in ore. Non em credebant qd dare possēt illud qd petebāt. Tercio aggrauat peccati eoz a blasphemā dicēs. Et male locuti sunt de deo: dixerunt nun- qd poterit deus parare mensam in desiro. Et male locuti sunt de deo) et sic oñdit q fuit illa blasphe- mia cum dixerūt (nunq̄ poterit deus parare mensam in desiro) .q. d. nō ecce sūt blasphemā et diffidētia. Quarto aggrauat peccati eoz in hoc qd sciētes et recolētes qd dñs fecerat nō credebāt: qñ sile possēt adhuc facere: vñ sequit- adhuc qd dixerūt. Quā pcussit petram et fluxerunt aque: et torrentes inundauerunt. Nunquid et panem poterit dare: aut pa- rare mensam populo suo. Nunquid et panē dare etc.) .q. d. licet illud fecerit non tñ istud poterit facere. Allegorice (corā pñib⁹ eoz) .s. corā pñi- bus noui testamēti xps) fecit mirabilia .i. miracula (i terra egypti) .i. in mūdo (in cāpo thaneos) qd interpretat mādā- tum humilitatis h. est ergo dicitū qd mirabilia fecit dans- cis apum exemplū humilitatis quā mandabat et picipie- bat Matb. xj. Discite a me qñ mitis sum et humilis corde

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
Allegorice de mirabi- libus per xpm fact⁹ in suo ad- uentu.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including the word 'Allegorice' and other commentary.

Psalmus

M
De lachry
mandu sit
p pctis

fluunt qz dulces sunt sic lachryme peccatoris penitentis debet abundanter et iugiter fluere. **Ps.** Spiritus aquarum dixerunt oculi mei: qz non custo. legem tuam **Trin.** Deduc quasi torrente lachrymas p diem et nocte non des requiem tibi: neqz taceat pupilla oculi tui: sunt etiam dulces et suaves. **Unde de beato Aug.** cantaf. et in libro pfectionum legit qz flebant vberime et flebant lachryme et hii illi erat cum eis **Exod.** xxij. Percuties petram et exibit qua ex ea **Mus.** xx. Percuties moyses virga bis silicem egressa fuit aqua largissime. moyses p dicator: vga crux: silicem petra cor peccatoris: aque lachryme quibus ardor concupie refrigeraf. **Ecdi.** xxiij. Anima calida quasi ignis ardens et non extinguet donec aliquid glutiat. s. aqua qz ppe glutit. Sicut autem multi duriores qz petra qz nec martello verbi dei: nec malleo tribulationis pot frangi eorum duricia **Hiere.** v. Percussisti eos et non doluerunt: attrivisti eos et non renuerunt accipe disciplinam in durauerunt facies suas supra petram: et non uoluerunt reuerti. **Unde de talibus etiam de his qui post qz pnam inceperunt redeunt ad vomitum subiungit (et ap posuerunt ad buc) s. post flagella et correptiones dñi: et post suam pnam (peccare ei) cui (deo) quem non est leue offendere **Ecdi.** xxj. Fili peccasti ne adicias iterum **Sud.** iij. Ad uerterunt filij isrl facere malum in pfectu dñi qui confortauit aduersus eos eglon regem moab: eglon interpretat fertilitas in uillis et significat ocium qd regnat in moab. i. in aqua paterna. i. luxuria. Item **Sud.** iij. Addiderunt filij isrl facere malum in cōspectu dñi qui tradidit eos in manu Babin regis chanaan. Babin interpretat sapia. i. prudentia seculi vel iura h sapia est chanaan. Chanaan interpretat negotiator: hodie ecclesia corrumpit bis duobus appositis. i. ocio et negotio. i. luxuria et litibus quas auaricia excitat: supbia uo comes est vtriusqz: post hoc autem non frequenter penitet boies qñ. s. reuersi sunt ad vomitum: unde sequit (in ira excitauerunt excelsum in iniquo) i. in sicitate cordis sui qd non pot resolui in lachrymas p uictiois huius concordat apls **Heb.** vj. dicēs. Impossibile eos qui semel illuminati sunt et plapsi sunt renouari rursum ad penitentiam: et qd h pccitent excelsum in ira: subiungit ibi rursum crucifigetes sibimetipsos filium dei: et ostentui habentes (in iniquo) talia loca pambulat diabolus **Luce.** xj. Cui immundus spūs exierit ambulat p loca iniqua etc. **Thobie.** viij. Tunc raphael appbēdit demoniū et religauit eum in deserto superioris egypti: tales autē sepe solent dicere liber facerem pnam vel intrarem religionem si dñs daret mihi uoluntatem: sed sic in diuitijs et delitijs oportet me uiuere vsqz quo dñs mihi uoluntatem talem inspirat hoc est qd sequit (tentauerunt deum in cordibus suis hoc effi recte est tētare deum: sicut si quis tanto se discrimini committeret ut dicit ambulabo sup mare et non exibo de aquis nisi dñs extrahat me vel non comedam de cetero nisi dñs mihi cibum mittat p angelum: debet esse homo se pparare et facere qd in se est et tunc pficiet dñs **Ecdi.** xvij. Ante orationem ppara animā tuam et noli esse quasi homo qui tentat deum et uere tentauerunt: qz hoc fecerunt (ut peterent aquas animabus suis) i. ita dicūt ut in diuitijs et delitijs quas amplexi sunt diuitius immorent: ipsi autē non se dicunt tentatores s potius sapiētes: et eos qui se in deum pnciunt et omnia relinquūt dicūt deum tentare imo et ipsum deum blasphemant et impotentem estimāt: fm qz subdit (et male locuti sunt de deo) quō male dixerunt (nunc quid poterit deus parare mensam in deserto) i. in paupere claustrō: hoc dicūt multi sapiētes apud seculum: s stultit apud deum dicētes huius religiones que paupes sunt et redditus vel possessiones non habent nec habere uolunt durare non possunt: et si eis dicat qz dñs maiorem pplm pauit in egypto. Respondent qz dñs non semp facit mira cula: hoc est qd subiungit (qm percussisti petram et fluxerunt aque et torrētes inuidauerunt) totum ad lram (nunc quid poterit dare aut parare mensam p plo suo) qz relictis oibz sequēti p desertum pauperis religionis hoc dicunt multi et si non ore ne infideles reputent tamen corde hoc est male loqui de deo et blasphemia magna: qz deum dicūt et im-**

potentem et mendacem qui suos pccere non possit nec red dat qd pmisit **Luce.** xij. Considerate cor uos qz non scim nant neqz metunt quibus non est cellarium neqz horreū et deus pascit eos quāto magis uos pluris estis illis: et post scit esse pater uester celestis qm omnibus his indigetis ue runt querite regnū dei et hęc oia adiacent uobis: ecce h declaraf et ptas eius et pmissio.

Ideo audiuit dñs et distulit: et ignis accensus est in iacob: et ira ascendit in israel.

Ideo audiuit Quarta pars ubi dicit qz deus differēs uindicta in prius dedit eis que petebant ne non posse uare uideret. **Primo** ergo ostēdit dei benignitates in duobus **Primo** in eo qz exaudiuit iudeos licet malos cum dicit. (ideo audiuit) et dicit (ideo) qz se dicebāt (nunquid pot tent rē.) et (ideo) ne impotens uideretur (audiuit dñs) **Secdo** in eo qz illos tam diu sustinuit: unde dicit (et distulit) et qz qd differēt non aufert postea (ignis accēsus est in iacob) i. in p plo iudeorum (et ira dei ascendit in israel) **B** factum fuit **Numeri.** xj. ubi dicit ortum est murmur ppli quasi uolentium p itinere cōtra dñm qd cum audisset to minus iratus: et accēsus in eos ignis dñi deuorauit extre mam partem castrorum etc. **Exo.** xvj. Audiuī murmurationes filiorum israel loquere ad eos uespere comedetis et mane saturabimī panibus. Et ostēdit causam huius pene sepe peccantiū infidelitatis cum addit.

Quia non crediderunt in deo: nec sperauerunt in salutari eius:

Quia non crediderunt in deo **Numeri.** xiiij. Alz quo detrahet mihi omnis pplis iste quousqz non credunt mihi in omnibus signis que feci coram eis seriam ergo eos pestilentia atqz cōsumam: et ppter peccatum desperatōis cum subiungit (nec sperauerunt in salutari eius) i. in salute. scz qz illo possent saluari: et erit (salutari) adiectiuū substanti uatū: qsi dicat nec fidē nec spem in deū habuerunt: postea ostēdit quō deus audiuit eos et ostēdit ei ptatem in multis. **primo** qz ad mandatum eius nubes pluerunt māna: unde dicit.

Et mandauit nubibus desuper et ianuas celi aperuit.

Et mandauit nubibus desuper i. nubes que erāt in superiore parte aeris: ita obediēt ei ac si mandasset: et non solum nubes s et celum: qz (et ianuas celi aperuit) i. catara ctas vel poros p quos emittunt gutte pluuiarū: qd pluuus aperit cum subdit.

Et pluit illis manna ad manducandum: et panem celi dedit eis.

Et pluit illi iudeis (māna ad māducādū et panē celi dedit eis) i. panē de celo aereo missū uel ministerio angeloz paratum. **Secdo** ostēdit dei ptatem in efficacia illius cibi: cum sit subiungit.

Panem angelorum manducauit homo: cibaria misit eis in abundantia.

Panem angeloz māducavit homo hic dicit qz ille cibus hoc efficebat in iudeis qd in angelis sufficit abus illoz p parte. **Dicit em** **Iosephus** qz qdū hoc panē secebant nunqz senuerūt. **Et** dicunt hebrei qz in eodem statu cōseruabat illos: unde datum erat non ad restauratiōnem depediti s ad cōseruationē. **Unde** et calēph dixit **Iosue.** xiiij. **De** eiusdem ualoris erat qñ intrauit terram promissionis cuius fuit ante qñ missus fuit ad explorandū: unde dicunt qz non incurrebant infirmitatem talis erat effectus illius cibi: et ideo uocaf panis angelozum: angeli enim non incurrunt infirmitatem sed in eodem statu permanent non corrumpunt nec senescunt: uel dicat (panis angelozum) quia ministerio angeloz paratus: uel quia significat christum qui est panis angelozum. **Tercio** in abundantia illius cibi: unde dicit (cibaria misit eis in abundantia) **Quarto** in obedientia ventozum. **Unde** ad dit.

25

Saliter
cibatoe ce
lesti missa
p plo iuda
ico et de in
credulitate
ipsius ppli

26

27

Māna da
tū p plo in
daico cui
effectus fuit
et qre dī pa
nis āgeloz

29

30

Transtulit austrum de celo: et induxit in virtute sua africanum.

Transtulit austrum de celo .i. fecit ut auister qui erat in supiori parte aeris flaret in inferiori pte: vel fecit ut auister q̄ directe flat ad aquilonem: flaret ad occidentem Numc. xj. Ventus egrediens a dño zc. (et induxit in virtute sua africanum) africanus est collateralis fauonio siue zephiro: et dicitur (in virtute sua) qz p̄ter solitum flauit vel in maiori virtute flauit q̄ flare soleret: iste em̄ ventus p̄transit affricā. vñ et africanus dicitur: affrica v̄o abundat contumicibus quas iste ventus adducit: isti em̄ venti calidi sunt et humidi et ex calore et humore omnia generant: vnde ex his generatum fuit manna Quinto apparuit eius potētia in hoc qd̄ pluit carnes. vñ sequit̄.

31

Et pluit super eos sicut puluerē carnes: et sicut arenam maris volatilia pennata.

Plu. si. p. car. .i. innumerabiliter et ne aliquis crederet qd̄ de p̄mibus carnibus diceret oñdit de quibus dicit. s. de volatilibus cum addit (et sicut arenā maris volatilia pennata) p̄ hoc qd̄ dicit (sicut puluerē et sicut arenā) nota abundantia. Sexto in facilitate dandi illas aues: commendat dei potentia. vñ ait.

32

Et ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum.

Et ceciderunt in .q. d. nō oportebat eos longe ire vt caperet eas p̄ vnam em̄ dietam circa tabernacula eorum vt dicit vno cubito vel duobus p̄p̄ terrā volitabāt. vñ dicit Numeri. xj. Volabāt in aere duobus cubitis in altitudine super terram.

33

Et manducauerūt et saturati sunt nimis et desiderium eorum attulit eis: nō sunt fraudati a desiderio suo.

Et manducauerūt zc. hic oñdit qd̄ in his peccauerunt duobus modis. s. gulositate et nimia libidine comedendi. De primo dicit (et manducauerūt et saturati sunt nimis) ecce gulositas. De secōdo (et desiderium eorum attulit eis: nō sunt fraudati a desiderio suo) ecce nimis ardor in desiderio Allegorice (ideo audiuit dñs) supra dixerunt heretici fm̄ allegoricum sensum (Nunquid et panē poterit dare) scz corporis sui (ideo) qz hoc dixerūt (audiuit dñs) bec verba. (et distulit) punire eos vt reuertant̄ ad fidē: vel vt grauius dampnent̄ in fine si p̄manserint in infidelitate qd̄ qz faciūt addit (et ignis) .i. ira dei (accensus est in iacob) .i. in heretico p̄plo qui prius fuit iacob accipiens b̄ndictionem patris in baptismo: qd̄ exponēs dicit (et ira) .s. dei (ascendit in israel) .i. in eos qui eum deberēt videre p̄ fidem: s̄ nunc cecitas contigit in israel Rom. xj. Et hoc qz (nō crediderūt in deo) factm̄ eucharistie negātes (nec sperauerūt in salutare eius) xp̄o quē si digne sub forma panis adorarent et fumerēt salui fierēt Job. vj. Si quis manducauerit ex pane viuet in eternū zc. Et q̄si q̄reret aliqs quō b̄ factū sit qd̄ de factis estibilis subiūgit de icarnatōe (et mādauit nubibz desup: et ia. ce. ape.) hoc est qd̄ dicit Esa. xlv. Rorate celi desup et nubes pluāt iustū. i. xp̄m: apiaf̄ terra. i. beate virginis p̄sensūs q̄ est porta celi: et germinet saluatorē (et pluit illis manna) filiū dei (ad manducādū) in sacro altaris. (et) .i. (panem celi degit eis) manna b̄ndictū corpus xp̄i: qz in manna p̄pescuit murmur p̄pli: sic corpus xp̄i murmur accidiē et submurmuratōes diaboli: postea autē stragem fecit: sic corpus xp̄i in digne sumentibus. j. Cor. xj. iō intervos mlti infirmi et imbecilles et multi dormiūt (panē angeloz man. bō) qui factus ad imaginē et similitudines dei seruat cam: panis angeloz xp̄s est: ipsi em̄ similes corporis xp̄i manducāt qz facie ad faciem specularē delectantur Nos v̄o interim exteriori quodam cortice q̄si fursure te. re tectā accipiētes minus iocūditatis sentimus Luc. xiiij. Beatus qui comederit panem in regno dei Gen. xliij. Al. ser pinguis panis eius et p̄bebit delicias regibus. Asser in terptat̄ beatitudo: reges sunt angeli qui nos regunt q̄ delicias paradisi. i. xp̄o fruūt (cibaria misit eis in abundātia)

qz panis iste sufficit ad oēs reficiēdos et omnibus necessarius est vnde dicit in p̄secratōe huius panis: accipite et manducate ex hoc oēs. qz. s. oibus sufficit et oibz est necessari⁹ huic autē sacro intersunt et ministrāt angeli: vñ dicit (transtulit austrum de celo) .i. misit angelum qui ambulat super pennas ventozum (et induxit in virtute sua africanum) .i. corpus xp̄i veniēs in altare: ducit secū angelos Matthei xxij. Ubicumqz fuerit corpus p̄gregabunt et aquile: et pluit super eos sicut puluerem carnes (et sicut arenam maris volatilia pennata) qz de celo venit corp⁹ xp̄i cū volatibz .i. cum angelis de his carnibus Num. xj. Sanctificamini cras comedetis carnes: sancti em̄ debent esse puri qui ad carnem et corpus dñi sumēdum accedūt (et ceciderūt volatilia) .i. angeli descēderūt subito ac si caderēt (in medio castrorum eorum) .i. in ecclesia militate. de qua Cañ. vij. Quid videtis i sunamite nisi choros castrorū (circa tabernacula eorum) .i. circa altaria (et manducauerūt) fideles hunc panem (et saturati sunt nimis) .i. valde nō in ventre s̄ in mente vbi debet esse fames et desiderium huius panis desiderabilis: vñ addit (et desiderium eorum attulit eis nō sunt fraudati a desiderio suo) quo petūt dicētes panē nostrum sup̄ substātialem dabis hodie Mat. vj. et Lu. xij Dicit dñs desiderio desideravi hoc pasca manducare vobiscum. Moraliter (ideo) qz dixerūt sapiētes scilicet: qd̄ de us nō posset pascere eos qui oibus relictis sequunt̄ eum (audiuit dñs) h̄mōi dicta Sap. j. Auris celi audit oia: et tumultus murmuratōis nō abscondet Cro. xvj. Audiui murmuratōes filiorū isrl. i. clericorū (et distulit) penam: vt supra expositum est Eccl. v. Altissimus est patiens redditor: s̄ qm̄ vt dicit Eccl. viij. Quia nō p̄fert cito p̄ malos sn̄ia absqz vllō timore filij hoim̄ p̄petrant mala. et ideo sequit̄ (et ignis accensus est in iacob) .i. in p̄plo laico. Ignis peccati. s. luxurie. De quo Job. xxxj. Ignis est vs. ad p̄sumptionem deuozas: et oia eradicās genuina q̄ vt dicit sanctus Greg. Cum luxuria semel m̄tem inuasit: nullum bonum cogitare p̄mittit. Item ignis cupiditatis de q̄ Mich. vj. Adhuc ignis in domo impij. Desauit iniquitatis eius et m̄sura minor ire plena: vñ bñ addit (et ira dei ascēdit in isrl) .i. in clericos qui his pctis s̄ alijs accensi sunt: qz p̄pter pctā etiam p̄pli irascit̄ deus clericis et p̄latis. Vñ Num. xxv. dicit qd̄ fornicatus est p̄pls cum filiabus moab et iniuriatus est isrl beelphegor: et iratus dñs dicit ad moysen. Tolle cunctos principes p̄pli et suspende eos p̄tra solem in patibulis: et h̄ accidet eis (qz non crediderunt in deum) qz vt dicit Hiero. Ille veram fidem deo nō habet qui cupit in his miseris fieri diues (nec sperauerūt in salutare eius) s̄ in p̄cibus diuitijs: spes em̄ ē certa expectatio future beatitudinis. Vñ Gen. xliij. Salutare tuū expectabo dñe: ipsi autē hic volunt h̄c beatitudinem suam. De qua in ps̄. Beati dixerūt p̄pli cui h̄ sunt Et ne se excusent dicētes qd̄ p̄ ignorantia peccauerūt: subdit (et mādauit dñs nubibus desup) .i. p̄dicatōibus et doctoribus sp̄ialibus Esa. lx. Qui sunt isti qui vt nubes volant. et Esa. v. Econtrario dicit: mādabo nubibus meis ne pluāt sup̄ eam ymbzē (et ianuas celi operuit) .i. docuit qd̄ nō p̄ diuitias delicias et honores: s̄ multas tribulationes oportet intrare in regnū celozū Act. xiiij. Et dicit Ianuas pluraliter: qz alia ē ianua innocētia. de qua in ps̄. Ego autē in innocētia mea ingressus sum. Alia p̄nia. de q̄ Matthei. vij. Arcta est via q̄ ducit ad celum Heb. ix. dicit de xp̄o p̄ p̄rium sanguinem introiuit semel in sancta Luc. xiiij. Oportuit xp̄m pati et ita intrare in gloriā suam. Item alia ianua est sanctorū suffragia alia corporis xp̄i. Qui dicit Job. x. Ego sum ostiū. Diuitie autē nō sunt porte celi: qz vt dicit Mat. xij. Facilius est camelū intrare p̄ foramen acus erigui q̄ diuitie intrare in regnū celozū. Sunt autē diuitius potius porte inferni Luc. xvj. Mortuus est diues et sepultus in infernū. Et de nubibus p̄dictis (pluit illis manna) .i. qd̄ est hoc. s. p̄dicatōe et p̄mōdatōe p̄p̄tatis et humilitatis et h̄mōi. ad q̄ stupent amatores mūdi Act. xvij. Quidam autē epicuri et stoici p̄bi differēbant cum eo. s. Paulo: et dicebant. Quid vult semiuērbis hic

Moralr.

Allegorice de eucharistia.

dicere. alij s̄o dicebant nouorum demoniorum videt an-
nunciator esse: qz iesum ⁊ resurrectionem annūciabat eis
⁊ post. Noua quedam infers auribus nris (ad mandu-
candū) .i. incorporandū nō ad scribendum ⁊ panem celi
dedit eis) .i. uerbum ueritatis: s̄ multi libentius comedūt
panem aueritium ⁊ falsitatis. **Prover. xv.** Suavis est ho-
mini panis mēdaci: sed homini ab humo dicto: qz rōna-
li homini suauior est panis celi: vñ bene sequit̄ (panē an-
gelorum) .i. ueram doctrinam quā admistrant angeli dñi
.i. p̄dicatores ⁊ doctores ab eo missi (mandueauit hō) rō-
nalis ⁊ similitudinem dei seruāt. Sed sunt multi qui col-
ligunt s̄ nō manducant nec alijs dant: ideo p̄uertit̄ eis in
uermes p̄ficiam terebrātes in mane futuri seculi. **Exo.**
xxij. Dimiserunt quidam ex eo vsq; mane: ⁊ scaterē cepit
uermibus atq; computruit. Et possēt aliquis dicere: pa-
nis iste angelorum bonus est: s̄ in non sufficit qz cito p̄t
sumi. .i. cito p̄t dari theologia: ideo prius uolo impleri al-
leis ⁊ porris egypti. .i. scientijs secularibus: ideo bñ addit
(cibaria misit eis in abūdantia) qz ista scientia sufficit ho-
mini ⁊ homo nō sufficit ei p̄ totum t̄ps uite sue ut eam p̄-
fecte sciat qz putens altus est nec in quo bauriat habere t̄
dñ Job. iij. De sunt em̄ aque p̄fundi torrētis qui nō po-
tēt transuadari. **Ezech. xlvij.** Et **Jobes** damascenus di-
cit qz sicut oceanus est inuadibilis ita sacra scriptura
est inprofutabilis: parum aut̄ uel nihil p̄dest scientia sine
sp̄s̄ sancti gr̄a: vnde addit (transiit austrū) .i. sp̄s̄ sancti
suauit̄ flantem ⁊ inspirantē (de celo) in corda hom̄. **Job**
xxvij. **Moine** uestimēta tua calida sunt cum p̄lata fue-
rit terra austro. .i. uirtutes seruēt in opus qñ sp̄s̄ sanctus
inspirat. vnde bñ sequit̄ (⁊ inducit in uirtute sua) sue em̄
sūt nostre uirtutes: qz eas infundit ⁊ seruat ⁊ multiplicat
(africum) .i. ueritatem bonorū operum. **Africus** em̄ in
terp̄t̄at̄ frugifer uel augmētatus. **Hic** p̄mittunt̄ duo p̄ q̄
deus docet boiem. .i. sacra scriptura in p̄dicatōe: uel lectio
ne ⁊ inspiratio sp̄s̄ sancti. **Tercium** subiungit̄. .i. flagellus
sue tribulatio: vnde dicit (⁊ pluit sup eos sicut puluerem
carnes) .i. carnis labores mittit dicit (sicut puluerem) ut
noctē humiliationē quas h̄ faciūt **Job. vij.** Sagitte dñi in
me sunt quarum indignatio ebibit sp̄m meū: ⁊ qd̄ p̄ h̄ do-
ceat deus boiem habet̄. **Hiere. vij. fm. lxx.** Per omne fla-
gellum erudieris hierlm̄. **Esa. xxvij.** **Geratio** intellectum
dabit auditui. **Quartū** etiā subiungit̄ p̄ qd̄ dñs docet. scz
exemplum sanctorū. vñ dicit (⁊ sicut barenam maris vo-
latilia pennata) .i. exemplares sanctos qui uolant ad ce-
lum pennis uirtutum. de his duobus. .i. de labore ⁊ vola-
tu que in h̄ uersu habet̄ dicit **Job. v.** Homo natus ad la-
borem ⁊ auis ad uolandum (sicut barenam) dicit̄ p̄pter
ponderositatem ⁊ stabilitatem: qz stabiles sunt in se ⁊ ali-
os stabiles faciūt: ⁊ sunt ei quasi pondus. **Uñ Eccli. xij.**
Pōdus sup se tollit qui honestiori se cōicat: uel (sicut ba-
renam maris) dicit̄: qz tales a mūdo reputant̄ steriles et
inutiles: vñ bene p̄gruit quo ad h̄ram ista uolatilia dñi su-
isse curlei qui sunt aues uiles in oriētē: s̄ in occidentē p̄ci-
ose sunt: ⁊ in francia dicunt̄ aues regie q̄ mare inhabitāt
⁊ currūt ad pisciculōs quos vnde relinquūt in ripa: sic s̄
ci habitantes mare p̄nie: ⁊ currentes ad fructus tribula-
tionum: uiles reputant̄ in oriētē suo. imo semper dum in
bac uita uiuūt. s̄ in occidentē. .i. in morte ⁊ in fine mūdi p̄-
ciosi apparebunt: vñ dicent mūdani illud **Sap. v.** **Hi** sūt
quos aliqñ habuimus in derisum ⁊c. Ecce quō cōputati
sunt inter filios dei. **Nec** possūt se excusare qz nō inueniāt
talia exēpla: qz sc̄i q̄ p̄cesserūt eos ⁊ in eodē officio ⁊ i eo-
dē loco reliquerūt ei fortia exēpla: vñ sequit̄ (⁊ ceciderūt
sancti) .i. mortui sunt (in medio castrorū eorum) .i. in me-
dio ecclesie omnibus ostēdentes exemplū x̄po uiuendi et
p̄ x̄po si oportuerit moriendi (circa tabernacula eorum)
. .i. in defensione ⁊ sollicitudine ecclesie: hoc (medium) exē-
plum ⁊ istud (circa) defensionis ⁊ sollicitudinis notāt. **j.**
Def. ij. **X̄ps** passus est p̄ nobis: ecce sollicitudo ⁊ defen-
sio uobis relinquēs exemplū: ecce exemplū hec sunt ergo
quatuor que p̄dicimus p̄ que docet nos dñs hec sunt q̄tu-
or fercula quibus nos reficit q̄ comedere debemus. .i. ap-

petere ut fortes simus ad opandum ⁊ pugilandū. vñ se-
quit̄ de bonis (manducauerūt ⁊ saturati sunt nimis ⁊c.)
uel in malo ab illo loco (⁊ pluit sup eos ⁊c) p̄t̄ qz p̄ni de
illis quos dñs dimittit h̄ licenter uagari p̄ campos licen-
tie qui impingunt̄ ad uictimam (pluit sup eos sicut pul-
uerem carnes) qz p̄mittit eos abundare carnalibus deli-
cijs ⁊ voluptatibus que eos faciūt steriles sicut puluis et
excecāt etiam eos (⁊ sicut barenā maris uola. pen.) .i. ho-
uores qui eos pennis uanitatē efferunt ⁊ barenolo pen-
dere p̄cti dei uolunt: vsq; in abyssum inferni. hec aut̄ duo. .i.
delicie ⁊ honores: nunq̄ sūt sine tercio. .i. sine diuitijs. **pan-**
peres em̄ semp sunt expositi uilitati ⁊ uolozū (⁊ ceciderūt
in medio ea. eorum circa tabernacula eorum) .i. sine aliq̄
difficultate habent ista ⁊ oia eis in hoc mūdo p̄pere sue
cedunt. **Uñ** querit̄ **Job. j.** **Quare** impij uiuunt sublimati
sunt p̄fortatiq; diuitijs: nō est uirga dei sup eos: bos eo: s̄
p̄cepit ⁊ nō abortiuit ⁊c. s̄ tandem soluit. dicit̄ inquit in
bonis dies suos: ⁊ in puncto ad inferna descendit qd̄ po-
stea in sequenti lectōne apte declarabit psalmista: s̄ hic ad
huc ostēdit p̄ que in his peccat̄ scz p̄ abusum ⁊ amorē. vñ
dicit (⁊ manducauerūt ⁊ saturati sūt nimis) ecce abusus
(⁊ desiderū eorum attulit eis ⁊c) ecce amor: hic aut̄ uer-
sus p̄t̄ esse thema ad p̄dicandū in carnispauio: qz tunc
manducāt boies carnes ⁊ saturant̄ nimis. ⁊ in sequenti-
bus sequit̄ pena eorum. **Et** notādum est qz prima cā hūa-
ne miserie fuit manducatio: ⁊ p̄ma cā prime seruitutis fu-
it potatio. **Adam** em̄ comedit **Gen. ij.** **Et** tota posteritas
eius cogit̄ ieiunare et esurire. et bñd̄ miserijs subiacere
noe bibit uinum ⁊ maledic̄t̄ chanaan nepos eius ⁊ serui-
tuti mancipat̄ **Gen. ix.** **Maledictus** chanaan seruus ser-
uorum erit fratribus suis. **Inuenimus** aut̄ multos q̄bus
male successit de comestione sua qui notant̄ bis uersibus
Qd̄ manducare noceat holofernes.
Diues adonias esau noe baltasar aman.
Herodes salomon. **Job.** isrl̄ abfolon adam. **Holofer-**
nes saturatus nimis ⁊ ebrius iacens interfectus est **Ju-**
dieth. xij. **Diues** epulabaf̄ quodidie splendider sepulch̄
in inferno non potuit habere guttam aque **Luca. xvj. c.**
Adonias immolauit arietes ⁊ fecit puuiū ⁊ a salomo-
ne occisus est. **iq. Reg. ij.** **Esau** comedit lenticulā ⁊ ami-
sit primogenita **Gen. xxv.** **Moie** inebriatus est ⁊ chana-
an maledictus est ⁊ seruus factus **Gen. ix.** **Baltasar**
sedens in puuiū uidit manum scribentem in pariete ma-
ne **Thetel phares Dan. v.** **Aman** māducauit cum re-
ge ⁊ regina suspēsus est **Hester. vij.** **Herodes** in comesta-
tione occidit iohem **Matth. v.** **Salomō Job. j.** (is-
rael) ut hic d̄i comedit ⁊ perijt multitudo eius **Num. xj.**
Abfalon fecit puuiū ⁊ interfecit fratrem suū. **ij. Re.**
xij. **Adam** manducauit pomū ⁊ cicetus est de paradiso
⁊ morti ⁊ omi miserie obligatus ipse ⁊ tota p̄genies eius
Genesis. ij. ⁊
Adhuc esce eorum erant in ore ipsoꝝum
et ira dei ascendit super eos
Adhuc esce eorum) Quinta pars ubi agit de pena eoz
que m̄det culpe p̄missē in p̄cedenti parte: agit etiaz de eo-
rum simulata p̄nia. **Dicit** ergo **Adhuc** esce ⁊c. q. d. non
diu distulit dñs uindictam sumere de murmuratōe ⁊ pec-
cato eorum sed adhuc esce eorum erant in ore ipsoꝝum.
(⁊ ira dei) .i. uindicta quam supra ad t̄ps distulerat (ascē-
dit sup eos) p̄ hoc qd̄ dicit̄ (ascendit) ostēdit qz nō soluz
paupes ⁊ impotentes imo etiam magni ⁊ diuites puni-
ti sunt qd̄ exponit cum dicit.
Et occidit pingues eorum: et electos is-
rael impediuit.
Et occidit pingues eorum) scz diuites ⁊ potētes: ⁊ acci-
piē hic pinguedo in malum: sicut. **j. Reg. iij.** **Ubi** resp̄en-
dit̄ saul qz p̄cepit agog regi pinguisimo ⁊ nō solum mali
puniti sunt sed ⁊ boni: vñ addit (⁊ electos israel impedi-
uit) tribus modis impediti fuerūt. **Primo** qz oīones eo-
rum frustrate sunt p̄pter p̄ctā malozū: sicut d̄ **Hiere. xv.**
Si moyses ⁊ samuel steterint corā me nō est aīa mea ad

R
Altitudo
sacre scri-
pture.

S
Deus do-
cet boiem
quatuor

T
De q̄bus
dā q̄b̄ m̄
le successit
de comesti-
one sua
Uerius

U
Utr̄ de
uindicta dei
sup iudeos
p̄pter coz
p̄dictā in-
credulita-
tem.

ppm istum. Secdo qz etiam quida interfecti sunt qd uo-
tat fm aliam lram q habet (compediuit) ppeditti sut em
morte t puenti vt no intraret terram pmissionis. Tercio
qz quidam boni eorum obiurgationibus incitati sunt ad
numeradum: sicut moyses t aaron qui dubitauerunt ad
aquas peradictois Num. xx. Nunquid poterimus dare
vobis aqua s ipsi dura ceruice no sunt correcti: qz.

36 **In omnibus his peccauerunt adhuc et non crediderunt in mirabilibus eius.**

In oibus his peccauerunt adhuc) .s. post tot bnificia col-
lata. t tot penas illatas (t no crediderunt in mirabilibus
eius) t ppter hoc.

37 **Et defecerunt in vanitate dies eorum: t anni eorum cum festinatione.**

Defecerunt in vanitate dies eorum) qz oes mortui sunt p-
ter caleph t iephone: quotiqz egressi sut de egypto a vigin-
ti annis t supra t dicit (in vanitate) qz dies eorum vani fue-
runt eo q frustrati sunt ab hoc qd querebant t expeciebant
(t anni eorum cum festinatione) .i. subito t celeriter transie-
runt. Postea agit de eorum simulata pnia q pssistit in mul-
tis: pma est simulata questio dei. vn dicit.

X
De simu-
lata pnia
iudeorum
38

38 **Cum occideret eos querebant eum et reuertebantur: et diluculo veniebant ad eum**

Cum occideret eos querebant eum) Et est scda regula
tyconij: qm qd est vnus gctis: attribuit parti eiusde gctis
Non em illi qui occidebant querebant eu s alij qui vide-
bant eorum occasionem: Scdm est simulata reuersio: vn di-
cit (t reuertebant) Tercium est simulata sollicitudo: vn
addit (t diluculo veniebant ad eum) .i. mane sicut qui cir-
ca aliquod solliciti sunt mane surgunt. Quartum est simula-
ta memoria bnificiorum dei. vn dicit.

39 **Et rememorati sunt qz de adiutor est eorum: et deus excelsus redemptor eorum est.**

Eorum est) Quintum est simulata dilectio: vn sequit.

40 **Et dilexerunt eum in ore suo: t lingua sua mentiti sunt ei.**

Et dilexerit eu in ore suo) .i. verbotenus: t ondit q oia
ista pmissa simulata fuerunt cu subiugit (t lingua sua men-
titi sunt ei etc.) .q. d. no fuit ei veritas in lingua: qz (menti-
ti sunt ei) nec in corde: vn addit.

41 **Cor aut eorum no erat rectum cu eo: nec fideles habitati sunt in testamento eius.**

Cor aut eorum no erat rectu cum eo) Primo ergo rep-
bendit eos de pueritate sermonis. Secdo de pueritate in-
tentiois. Tercio aut de pueritate opis: euz subiugit (nec
fideles habitati sunt in testamento eius) s infideles: qz nec fecerunt
ea q in testamento pceptabant: ecotario aut ondit dei misericordia:
vt magis appareat eorum malicia. vn dicit.

42 **Ipse autem est misericors t ppius fiet peccatis eorum t non disperdet eos.**

Ipse autem est misericors) Hic ondit multiplicem effectum
misericordie erga eos: primus est remissio culpe cum dicit (et
ppius fiet pctis eorum) oino remittedo si voluerint pe-
nitere. Scds est remissio pene: vn addit (t non disperdet
eos) t bec dimissio magis facta est successioni eorum qbus
dedit terra pmissionis q ipsi patribus qui mortui sut in
deserto. Tercius est facultas dimittedi: vn sequit.

43 **Et abundauit vt auerteret iram suam: t no accendit omnem iram suam:**

Et abundauit) .s. misericordia: dei vt auerteret iram suam ab
eis: qz quatu in ipso erat semp paratus erat auertere ira
nisi in ipsis staret: vn bn addit (t no accendit oem ira sua)
Non ipse s ipsi potius eam accederunt: t ostendit causas
quare fuit facilis ad miserendu. Prima est eorum fragilitas
vnde addit.

44 **Et recordatus est quia caro sunt: spiritus vadens t non rediens.**

Et recordatus est quia caro sunt) Hic ondit qz caro sunt
spus vadens t non rediens. Secda e impossibilitas redeundi: vn adingit (spus vadens t no redi-
ens) vadens p se in pctm: s no p se rediens. Tercia est vite
benignitas qd notat in h qd dicit (spus vadens t no re-
dens) bo em est quasi quida banelitus vadens t transies
t no rediens Jacobi. ij. Que est vita bois: vapor ad modu
cu parcs. Moraliter (adhuc esce eorum erat in ore ipso: t
pote exponi de indigne sumetibus eucharistia: qz ex h
statum (ira dei ascendit sup eos t occidit eos) fm illud. j.
Coz. xj. Ideo inter vos multi infirmi t imbecilles t mor-
munt multo. s. somno mortis: vn frequenter post pasca ma-
gis infirmari t mori videmus boies qz in alio tpe: t ideo
frequenter tuc cantat versum illu. Quisumus auctor oim
in h pas. gaudio. ab omni mortis im. tuum defende pplm
t dicit (q occidit pingues eorum) qz frequenter sacerdotcs
t clerici indigni accedunt ad hunc cibum qui pinguedine tpa-
lium multa habet. Un dicit dñs aaron Num. xvij. Om-
nem medulla olei t vini ac frumeti t quicquid offerunt fi-
lij isrl primitias dño dedi tibi: vel de theologis multis pote
dici (adhuc esce eorum) .s. ferula sacre scripture (erant in
ore ipso: t) qz tota die t toto tpe suo ruminant t mastificat
sacra scriptura: s nihil intra trahunt nec mittunt ad cor
suum pfortandū: vn no nutriunt bmoi escis: t ex h (ira dei
ascendit sup eos t occidit) gladio peccati (pingues eorum)
magis theologos qm pmittit ruere i pctm (t electos
isrl impediunt) qz cum electi fuerint in platos tuc nihil oc-
culum qd no reuelat t exigentibus pctis multoties quas-
sant: vel saltē diu impediunt anteqz pfirmet vel de oib?
dicitib? generalit pot dici (adhuc esce eorum in ore ipso: t
ira dei ascendit sup eos) .q. d. anteqz illa tpaia q cum tata
auiditate acquirunt expendunt: vel inde aliqd emolumentu
habeat: venit sup eos vltio diuina: parū em vel nihil pdes-
set boi cibis que anteqz glutiret oporteret eu pncere: sic
est de diuitibus. Un Job. xx. Non satiabit venter eius: t
cum habuerit qd cupierit possidere non poterit: h est qd
dicit Job. i. Ergo scimini ebrii flete t ululate oes qui bibi-
tis vinu in dulcedine qm perijt ab ore vfo Lu. xij. Stulte
hac nocte repetet aiām tuā a te: t q parasti cuius erit: sic
est qui sibi thesaurizat t no est in deū diues satis exisse de
hoc Eccl. vj. Est aliud malu qd vidi sub sole t quide fre-
quens apud boies vir cui deus dedit diuitias t substantia
t honorem t nihil deesse anie sue ex oibus q desiderat nec
tribuit ei pntem deus vt comedat ex eo s extraneus vo-
rabit eas (t occidit) .s. ira dei morte eterna (pingues eorum)
sez diuites epulones. sicut Luce. xvj. Ille homo diues q
epulabat quotidie splendide induebat purpura t bysso
mortuus est t sepultus in infernu: gaudeat ergo macilent
te pecudes: qz no occidit (s pingues) De quibus in ps.
Prodit quasi ex adipe iniquitas eorum (t electos isrl comp-
pediuit) .i. prelatos ligauit pmissue sumibus pctoz Dsee
iij. Ligauit eum spūs in alis suis: t tandem ligabit in pe-
na qm de quolibet malo plato dicit: eijcite eu in tenebras
exteriores Math. xxij. Ligatis manibus t pedibus mi. c.
in tenebras exteriores. ij. Paral. xxij. Ceperunt manas-
sen t vinctum cathenis atqz compediibus duxerunt in ba-
bylonē. Vel de bonis electis dicit (electos isrl impediuit) qz
pp pctā ppli ipediuit boni electi ne pmoueat t pmouet
mali sup malos subditos Job. xxxij. Propter pctā ppli
pmittit regnare hypocritam Dsee. xij. Dabo eis reges in
furore meo: electi israel sunt qui eligunt bona t recta intē-
tione ab hominibus habentibus deum p oculis: t de isra-
el. i. de bonis: t tales impediunt qz a paucis eligunt. multi
aut sunt electi no israel s pharaonis. De quibus Exo. xv
Electi principes eius submersi sunt quasi plumbū in aquis
vehemētibus. Ps. Non coicabo cum electis eorum: qre
qz Abacuc. j. Cibus eius. s. dyaboli electus h est cōtra cla-
ctores t electos qui no eligunt de israel s de egypto Exo.
vij. in fine. Electis viris strenuis de cuncto israel pstituit
eos principes ppli: de cuncto inquit israel non de vna tñi
natione: t ideo (in oibus his peccauerunt adhuc) qz licet
multis modis affligant. tñ dum viuunt nolunt se emēda

A
Moralr.
de indigne
sumetibus
eucharisti
am t no ad
implētib?
sacra scri-
pturam.

B
Contra in-
gratos di-
uites

C
Quare ma-
los eligi p-
mittit de-
us ad dignita-
tes t non
bonos

Psalmus

re: et cum iam mortui fuerint et damnati alij qui ex hoc de- berent timere et corrigi: non corriguntur sicut porcus videns occisum porcum locum non dimittit. propter hoc ibidem com- edere furem pccissus fuit alius. Et dicitur bis. po- pulus non est reuerfus ad penitentem se. Dicere. ij. Percus- si filios vestros disciplinam non receperunt (et non credide- runt in mirabilibus eius) mirum fuit ad istam: si putave- runt fantasma esse quod mare transferret: quod manna comede- runt quod multi occisi sunt et huius. sicut etiam bodie est mirum quod non credidit vita eterna: neque mors neque gebena. Job. iij. Si terrena dixi vobis et non creditis: quod si dixerero vobis celestia creditis. Num. xiiij. Nequaquam detrahet mihi om- nis populus iste: quousque non credent mihi in omnibus signis que feci coram eis (et defecerunt in vanitate dices eorum). i. in- utiles et vani sunt omnibus diebus suis sequentes vanita- tes temporalium. Ps. Et quod diligitis vani. etc. (vel defecerunt etc.) hoc est verum de clericis qui totam vitam expendunt in vanis sciencijs. Eccl. iij. In superuacuis rebus noli scruta- ri multipliciter. et infra. multos enim supplantavit suspicio et in vanitate detinuit sensus eorum: deberent autem vacare veritati dum tempus habent: quod breues dies hominis sunt: unde addit (et anni cum festinatione transeunt) Job. vii. Dies mei velo- cius transierunt quam a texente tela succidit et consumpti sunt absque ulla spe: tunc enim quasi venit mors non est spes operandi. Job. ix. De oportet laborare donec dies est: venit enim in qua nemo potest operari. Galat. vi. Ergo dum tempus habe- mus operemur bonum ad omnes: sunt autem multi qui cum moriuntur tunc primo permittunt quod penitentiam faciunt: unde se- quitur (cum occideret eos querebant eum et reuertebantur). Et dicitur. Tantummodo sola veritas dabit intellectum. et xvij. Domine in angustia quesierunt te (et diluculo veniebant ad te). i. sedulo (et rememorati sunt) qui prius obliti erant (quod deus adiutor est eorum et deus excelsus redemptor eorum est) recte enim faciunt homines sicut nauis qui cum sunt in mari dum serenum tempus est vacant lusibus et dissi- lationibus et domini obliuiscuntur: cum autem ingruit tempestas tunc deuote inuocant deum et sanctos et vota multa faci- unt: sic homo fere quilibet dum est in prosperitate omnia ma- la et fere nulla bona facit sed in infirmitate permittit quicquid potest: cum autem sanatur: nihil vult soluere quod permiserit: unde dicitur (et dilexerunt enim in ore suo) tibi. j. Job. iij. Filiioli non diligamus verbo neque lingua sed ope et veritate (et lin- gua sua) qua dicebant se eum diligere (mentiti sunt ei) pro- batio (cor autem). i. quod eorum non erat rectum cum eo) vel fir- mum secundum aliam scripturam. Et dicitur. Mat. xv. Populus huius labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me (nec fide- les habiti sunt in testamento eius). i. quod permiserunt non soluere unde alia scriptura habet (nec permanserunt in pacto eius) Eccl. v. Si quid vouisti deo ne moreris reddere: displicet enim deo infidelis et stultus. promissio: et quid faciet etiam tales: nunquid desperabunt: vel non sperent in domino: et ad misericordiam eius recurrant. de qua sequitur (ipse autem est misericors) habitu (et propicius fiet peccatis eorum) actu remittendo culpam (et non disp- det eos remittendo peccata: ipse enim ita est misericors quod est finis misericordie a quo exierit isti duo riuuli siue flumina. s. re- missio culpe et remissio peccati. Et dicitur. Ego sum ego sum qui deleo iniquitates propter me: et non solum est misericors sed et superbiens in misericordia: unde addit (et abundauit). s. mise- ricordia: unde ex sua misericordia est quasi quoddam diluuium in quo submerguntur demones et peccata: et etiam ira dei: unde addit (et auerteret iram suam) ut. s. submergeret eam sub inu- dante misericordia Jacobi. ij. Misericordia superat iudicium. Ps. Misericordia domini plena est terra: ecce diluuium latum. Item ps. Misericordia tua usque ad nubes: ecce diluuium profundum siue altum (et non accedit omnem iram suam). i. perfecta ira sua: sed eam isto diluuiio extrahit. ad quod penitus proficiendum et diluuium ad in- plendum laticis sui cruoris effudit: licet autem dominus nunquam videatur modo irasci. quod verberat in peccati delinquentes non tamen ex om- ni ira sed ex modica vel nulla sed potius ex misericordia hoc facit. Zach. j. Ego iratus sum paru: ipsi vero adiurauerunt in ma- lum Job. iij. Nunc enim non infert furorem suum: neque celsif- scelus valde. sed Zach. j. dicit. Ira magna ego irascar su-

De mis- ricordia.

per gentes opulentas: et ostendit quid excitat dei miseri- cordiam erga nos. s. miseria nostra. quod miserrabiles sumus? unde dicitur (et recordatus est) dominus (quod caro sunt) caro dicitur a carente vel a cadendo: caret enim caro nostra fere omnibus vel quo ad vitam vel quo ad sustentationem vel quo ad indumentum: quod ad vitam caret quod indiget deo et anima que esse: deo quo ad bene esse et etiam ut seruet in esse: quod nec a se esse posset sine deo quo ad sustentationem indiget terra. s. sicutibus. quo ad indumentum ceteris animalibus: vel de- a cadendo quod pena est ad lapsum et secum trahit animam ad casum peccati et permittit in precipitium inferni. Sap. ix. Corpus quod corrumpit aggrauat animam. unde et de spiri- tu subiungit (spiritus vadens et non rediens) hoc tripliciter exponit (vadens) pro se in peccatum (et non rediens) pro se a peccato: sicut enim homo pro se potest se interficere: sed non potest se interfectum suscitare: sic est spiritualiter. Item (vadens). i. recedens a corpore in morte (et non rediens) ante generale resurrectionem. ij. Reg. xiiij. Omnes morimur: et quasi aque dilabimur in terram que non reuertentur: vel (vadens) in motum inferni (et non rediens) quod in inferno nulla est re- demptio. Sap. ij. Non est qui sit agnitus reuersus ab in- feris Job. x. Dimitte me vel plangam paululum dolores meos antequam vadam et non reuertar ad terram tenebrosam: et optam mortem. ca.

Quotiens exacerbauerunt eum in deser- to: in iram concitauerunt eum in iniquo. Quotiens exacerbauerunt) Sexta pars in qua enume- rat plagas egypti propter populum israel factas: et prius comparat mala iudeorum beneficiis dei: primo ergo ostendit magni- tudinem peccati ex multitudine cum dicit (quotiens exacer- bauerunt eum). i. multoties ad iracundiam. prouocauerunt peccando. Secundo aggrauat peccatum eorum a circumspecta loci cum addit (in deserto). s. vbi maxime timendus esset cum ibi nullum nisi ab ipso auxiliis expectaret: amplius etiam aggrauat cum dicit (in iram concitauerunt eum in iniquo) vbi nec etiam aqua poterat habere sine miraculo: postea enumerat peccata eorum: Primo apostasiam: unde dicit.

Et conuersi sunt et tentauerunt deum: et sanctum israel exacerbauerunt. Et conuersi sunt). s. ad ydolatriam postquam deum reliquerunt auersi ab eo. Secundo fuit idolatrias: unde dicit: et tentauerunt deum) hoc fuit magna insolentia: quod ab illo se posse accipere diffidebant. Tertium fuit blasphemiam cum dicit (et sanctus israel exacerbauerunt). i. eum qui sanctificat israel ver- bis malis blasphemantes prouocauerunt. Quartum fuit in- gratitudo que consistit in quinque. Primo in obliuione po- site. unde dicit.

Non sunt recordati manus eius die qua redemit eos: de manu tribulantis. Manus eius). i. potentie eius. Secundo obliuio dicitur quo liberati sunt. Tertium obliuio ipsius liberationis de his duobus dicit (die qua redemit eos) quod sic legitur (manus) ostendit in die qua redemit eos. Quartum est obliuio hostis. unde addit (de manu tribulantis) Quintum est obliuio pro- digiorum et signorum que fecit coram eis cum educeret eos de egypto

Sicut posuit in egypto signa sua: et prodigia sua in campo thaneos. Sicut). i. qualiter (posuit in egypto signa sua) hoc est quo ad minora (et prodigia sua) quo ad maiora (in campo thaneos). i. in planicie illius civitatis. Ostendit peccatis eorum. Ostendit illas decem famosas plagas quibus dominus percussit egyptios propter inuicem quos detinebant. Prima est peruersio aque in sanguinem. unde dicit.

Et conuertit in sanguinem flumina eorum et ymbres eorum ne biberent. Et con. in. s. f. e. et in. e.). i. astringas que de imbribus replent unde alia scriptura habet manantes aquas (ne biberent). i. ne ha- berent quid possent bibere: et ita per quod huiusmodi flagellauit eos in potu. Secunda plaga fuit musca. unde sequitur.

Caro vii dicit

Spus bo- mus va- dens et no- rediens q- mo tripli- intelligit.

45

Fast de- decem plag- egypti et in- gratitudi- ne populi iu- daici.

46

47

48

De dec- plagis

49

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other biblical passages and commentary.

50 Misit in eos cynomiam et comedit eos: ranam et disperdidit eos.

Comedit eos sicut yfidoz cynomia dicitur omne genus muscarum: unde Erodo. viij. ubi agit de hac plaga dicitur musca gravissima diversis generis: et hac flagellati sunt in partibus corporibus quod pungebant a muscis: unde addit et comedit eos. Tertia plaga fuit rana de qua addit et ranam et disperdidit eos et hoc flagellavit eos in cibariis: quod tanta fuit multitudo ranarum quod intrabant in cibaria illorum. Quarta fuit erugo: unde dicit.

51 Et dedit erugini fructus eorum et labores eorum locuste.

Fructus eorum dicitur erugo proprie eris rubigo sed hic sumitur pro rubigine segetis que dicitur aurugo et vulgo nubilitio dicitur: vel dicitur vredo que est coctio vinearum. et hac fuerunt percussio quo ad ea que sponte nascuntur. Quinta fuit locusta: unde addit et labores eorum dedit locuste et in hac fuerunt flagellati quo ad ea que labore hominum nascuntur. Sexta est tempestas vinearum: unde subiungit.

52 Et occidit in grandine vineas eorum: et moros eorum in pruina.

Et occidit. id est destruxit in grandine vineas eorum. Septima fuit decoctio arborum: unde addit et moros eorum in pruina. Octava est grandinatio iumentorum: unde dicit.

53 Et tradidit grandini iumenta eorum: et possessionem eorum igni.

Tra. g. i. u. e. et differt hec plaga grandinis a precedentiibus cum fuerit grandinata. Non a plaga fuit ignis: unde addit et possessionem eorum igni de hac in erodo non legitur nisi quod dicitur ibi quod ignis et grando pariter iuxta ferebantur. Antequam autem de cima plaga enuncietur ostendit quod non solum exterius puniuntur sunt verum etiam interioribus. Primum in amissione gratie quod notat cum dicit.

54 Misit in eos iram indignationis sue: indignationem et iram et tribulationem immisiones per angelos malos.

Misit in eos iram indignationis sue. id est permisit eis amissionem gratie quod est ira dei. Secundo in ruina de peccato in peccatum unde reduplicat in indignationem et iram tunc enim duplicat iram dei et indignationem: cum post amissionem gratie cadit homo de peccato in peccatum. Tertio in desperatione quod notat cum dicit et tribulationem ponit antecedens pro consequente. id est tribulationem pro desperatione ex tribulatione enim secuta est eis desperatio: et ostendit per quos ministris. id est per malos angelos: unde dicit immisiones per angelos malos. Deinde ostendit quod hic fuit quod ad indignationem et iram illi suis peccatis provocaverant: unde dicit.

55 Etiam fecit semite ire sue: non pepercit a morte animarum eorum: et iumenta eorum in morte conclusit.

Etiam fecit semite ire sue. id est pro hoc fecit manifestam iram suam que prius ignota erat sicut via lata est semita autem arcta et non pepercit a morte animarum eorum quod eos miserabiliter puniuit pro mortem necem homines et iumenta: unde addit et iumenta eorum in morte conclusit homines cum iumentis de pari enumerat quod homines bestiales. Et determinat qui sunt illi qui interfecti sunt scilicet primogeniti: unde dicit.

56 Et percussit omne primogenitum in terra egypti: primitias omnis laboris eorum in tabernaculis cham.

Percussit omne primogenitum in terra egypti. plaga morte omne primogenitum in terra egypti hec fuit decima plaga de qua Erodo. xij. ad bucyra plaga tangam pbarone et egyptum. Et xij. Percussit dominus omne primogenitum in terra egypti a primogenito pbaronis que sedebat in folio eius usque ad primogenitum que erat in carcere: et omne primogenitum iumentorum et ostendit quod non solum primogenita hominum vel pecorum. sed et segetum cum addit primitias omnis laboris eorum supplet percussit et determinat ubi quod in terra egypti tamen: unde dicit in tabernaculis cham ad differentiam tabernaculorum filiorum israel quod ubi erat filii israel in partibus passis sunt cham vero dicit quod egyptus

primo inhabitata fuit a filiis Cham filij Noe et ad bucyra cant eam hebrei Cham et Mesraym filius Cham vocavit eam egyptum iuxta interpretationem sui nominis mesraym enim interpretatur tenebre vel meror. Moraliter (quod dicitur exacerbum) malum est exacerbare deum naturaliter mitis exacerbatur autem peccatis hominum. Eracerbavit dominus peccato. Hieronymus. quicquid mali pertimur vicij nostri est quod dulce deum vertimur in amarum et cogimur scire volentem bonum est autem exacerbare demones acerbos sicut canes maliuolos sicut fit per frequentes professionem. i. Mach. iij. Judas exacerbabat reges multos etc. (in deserto) utinam in deserto claustrum nunquam exacerbaret. Deut. xxxij. Edidit dominus et ad iracundiam cocitavit est: quod provocaverunt eum filij sui et filie. id est monachi et moniales. Hieronymus. xj. Quid est quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa hoc est quod addit. (in ira cocitaverunt eum in iniquo) non est ita mirum si cocitavit deus in locis aquosis quod ibi dyabolus iacet Job. xl. sub umbra dormit in secreto calami in locis humectibus. hoc mirum est quod in locis siccis et aridis provocat deus hoc est in claustris. Osee. vij. In domo israel vidi horrendum ibi fornicationes effraym. unde quasi cum magna admiratione subiungit et conversi sunt et ceptaverunt deum. quod d. absurdum est hoc quod homines conversi ad deum ceptent eum: conversi autem nomine appropiato vocantur religiosi layci huiusmodi in aliquibus locis frequenter ceptant deum an patiens sit et pbant patiam eius: magna enim dei patientia quod a domesticis servis circumeliaz sustinet. Sap. xj. Dissimulas peccata hominum propter penitentiam Job. xij. In quibus domus mee et ancille mee. quod alienum habuerunt me (et sanctum israel exacerbaverunt). id est christum qui dicitur sanctus israel quod viros religiosos et contemplativos sibi sanctificat et dedit et in medio ipsorum habitat Esa. xij. Exulta et laudabitatio syon quod magnus in medio tui sanctus israel sed multi eius exacerbant dicentes et facti ostendentes illud Esa. xxx. Cesset a facie vestra sanctus israel. huiusmodi sunt qui fructibus immaturis et acidis dentes domini exacerbant: unde coquerit de ipsis Esa. v. Expectavi ut faceret vinas et fecit labruscas labrusca maturescere non potest (non sunt recordati manus eius) istud fere de omnibus potest dici quia pauci aut nulli sunt qui recordentur vere Manus autem eius multiplex est videlicet.

Moraliter.

Qua creavit omnia Job. x. Manus tue fecerunt me etc. Quam extendit ad percipiendum dyabolum. Esa. liij. Numquid percussisti superbum vulnerasti draconem. Qua nos pterit et ictum iminentem nobis suscepit. Sap. v. Dexteram suam reget eos in brachio sancto suo defendit illos. Quam extendit in cruce ad amplectendos nos et ut nos ipsum amplectamur in amore sicut mater extendit brachia sua ut puer ad eam amplectandam veniat. Esa. lxx. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum et contradicentem mihi. Que perforata est ne aliquid contra nos possit retinere. psal. Aperiete manus vestras. omnia implebunt bonitate. Quam extendit nobis ad extrahendum nos de lacu miserie de luto fecas. Job. xliij. Operi manuum vestrarum. Qua eduxit de cordibus nostris serpentem tortuosum. id est dyabolum. Job. xxxvj. Obstetricante manu eductus est coluber tortuosus. Quam ipse extendit ad percipiendum malos. Esa. ix. Adhuc manus eius extensa. Quam extendit nobis ad deducendum nos quasi ad choreas scilicet de stultitia in virtute per. Tenuisti manus dexteram meam et in voluntate. et deduxisti me (die que redemit) magna ingratus do est oblivisci beneficij ipsa die que collatum est die gratie que adhuc non redimavit (que redemit) nos dominus (de manu tribulationis) dyaboli. Esa. xlij. (in die salutis auxiliatus sum tui) sed nos huiusmodi statim (obliviscimur) Eccles. ix. Vir sapiens et pauper liberavit virum per sapientiam suam et nullus deum ceptus recordatus est hominis illius pauperis ingratus est homo qui post sanitatem receptam non recollit quod fuerit eger neque post libertatem adeptam quod quisque captivus fuerit. Eccli. xix. Ingratus est sensus derelinquit liberantem se. Et vere redemit (quod adhuc appareret signa) unde dicit (sicut posuit in egypto) id est in mundo (signa sua). id est signum humilitatis pauperum crucis. De primo Luc. ij. Hoc vobis signum inveniatis infantibus pueris.

Manus dei multiplex.

Signa tria humilitatis pauperum crucis christi que bus p dicitur

Psalmus

sem panis inuolutū z positiū in p̄sepio. De scdo ibidē erit h̄ positiū in signū cui cōtradicef oēs em̄s bodie paup̄tati cōtradicef factō. z multi etiā v̄bo nō sunt discipuli x̄pi sed tyrones antiochi q̄ interpretat̄ silentiū paup̄tatis z v̄tiaz aliq̄ de paup̄tate t̄m̄i tacerēt z vsq; ad hoc nō erumperent vt dimitias p̄dicarent nec se ita aperte antix̄pi esse discipulos reuelarent. De signo crucis. Esa. xiiij. Leuate signuz et exalate vocē. h̄ sunt vexilla regis nostri q̄bus cōtra mundū pugnauit in quo omne qd̄ est in eo: aut est cōcupiscentia carnis aut p̄cupiscentia oculoz aut supbia vite: p̄cupiscentia carnis destruit p̄ crucē z doloz: p̄cupiscentia oculoz per paup̄tatē: supbia p̄ humilitatē: v̄n̄ supra dī. timebūt gentes z timebūt q̄ habitāt terminos. s. mūdi a signis tuis. s. ab his tribus boz erat. B̄t̄is paulus vexillari? q̄ dicit Gal. vi. de cetero nemo mihi molestus sit. ego autē stigmata dñi x̄pi in corpore. m. porto. nūc autē pauci sunt vexillari: v̄n̄ possum? dicere signa n̄ra nō vidimus iā nō est p̄beta q̄. s. per bec tria nūciat nob̄ futura: z possumus dicere q̄ nūc dyabolus posuit in egypto signa sua. S. do minus olim (et) ad huc forte ponit (p̄digia sua in campo thabancos) thabancos ciuitas est: z interpretat̄ humile mandatiū Capus em̄s adiacēs est ei vbi ergo est vera ciuitas. i. ciuitas v̄nitas z mādatū humile z obediētēs vere subiacētēs ibi sunt dei prodigia. Zach. iij. Audi iesu sacerdos magne z amici tui q̄ habitāt corā te qz v̄ri protendētes sunt (et cōuertit in sanguinē flumina eoz). Decē plage egyptioz. i. diuitiū huius mūdi sunt. Sanguis: rana: cynip̄: musca: pecus: vlcera: grādo. Huc? caligo: mors inualuere necādo

Prima plaga egyptioz. i. diuitiū huius mūdi est sanguis id est cōsanguinitas Mich. iij. Ne q̄ edificatis syon i sanguinib? Osee. iij. Sanguis sanguinē. i. nepos nepotē tetigit. Ezech. xxi. Sanguini tradā te z sanguis te p̄sequet.

Secūda rana. i. loquacitas. Ero. viij. Ascendēt rane in furnos tuos z in reliquias ciboz. t. Lu. xvi. Diues epulo plus lingua cruciabat̄ p̄pter loquacitatē scdm̄ Grego.

Tertia cynip̄es. i. inuidia. Ero. viij. Omnis puluis terret̄ versus est in cinifes. Poeta inuidia fycali non inuenerē tyranni maius tormentum.

Quarta musca canina. i. detractio ysi. musca canina est forctis boim eloq̄ntia q̄ se q̄si canes alternatim deuorant.

Quinta mors pecoz. i. occisio rusticoz. Mich. iij. Comedunt carnē p̄p̄i mei z pellem desuper excoziauerūt.

Sexta vlcera. i. scādala seu mala crepla. Math. xvij. Ne mūdo a scandalis. necesse est em̄ venire scandala zc.

Septima grando. i. iniusta opp̄ressio vicinoz. Sap. ij. Opprimamus paup̄rē iustū sit fortitudo nostra lex iusticie. Ero. ix. Grando z ignis zc.

Octaua locusta. i. aduulatio. Ero. x. Flare fecit dñs ventum ab oriente vebemētissimū z arreptā locustam zc.

Hona tenebre. i. ignorantia. p̄. Rescuerunt in tenebris ambulans. Esa. v. Propterea captiuus ductus est p̄plus meus: quia non habuit scientiam.

Decima mors p̄mogenitoz. i. supbia. Job. xvij. Cōsumat brachia eius p̄mogenita mors. Bio. i. Supbia aqua insipida significat carnalē legis intelligentiā q̄ bonis versa est in sanguinē x̄pi. qz tota lex rubet sanguine x̄pi. Hāc mutationē dicit apostolus esse factā Gal. v. Si circūcimini x̄pus vobis nihil proderit. Vel moraliter quattuoz sunt flumina egypti. i. mundi. Sapientia: opulenta: vanitas: voluptas. ista cōuertit dñs i sanguinē. i. in abominatiōnem in exitu de egypto quādo cōuertit hominem ad se. Ero. viij. Percutiam virga que est in manu mea aquā fluminis egypti z vertetur in sanguinē. Bernardus sic exponit: est conuersio aque in sanguinē. sed apud egyptios. est conuersio aque in vinū. sed apud galileos Jobā. ij. Item est conuersio vini in sanguinē. sed apud apostolos z eozū vicarios in sacramēto eucharistie. Deutero. xxxij. Et sanguinem v̄re biberent meracissimū. Itaq; aqua prima secularis sapiētia. j. Chozū. iij. Sapientia huius mūdi stulticia est apud deum. Rom. viij. Sapientia carnis inimica est deo. hoc in sanguinē. i. in occasiōne vertitur eis z mortē hanc bibunt egypti. Amici scz huius mundi. Jac. iij. Et

ita sanguis erit super eos quicumq; bibunt ex hac aqua. Hiere. ij. Quid tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidam: z ita conuertit aqua in vinū. i. timor in amorem. sed hoc in nuptijs anime et ita vinū in sanguinem vertit cur sit qd̄ dicitur Ecclesiasti. iij. vsq; ad mortem certa pro iusticia zc. Aqua iusticia est sanguis mors (et imbres eoz) id est egyptioz supple conuertit in sanguinē: ne biberēt. Ymber qui de celo venit theologia est z sacra doctrina. Deutero. xxxij. Cōcresecat in pluuiā doctrina mea sicut ros eloquiū meū quasi ymber super herbam z quasi stillicida super gramina. hoc (conuertit) egyptiis. i. malis z mūdānis hominibus (in sanguinem) id est in peccatū quia sciētū bonū et nō facienti peccatū est illi. Jaco. j. (Ne biberent) quia de hac nō possunt bibere egypti nisi dāno suodum repleti sunt aquis turbidis. sanguisuga em̄ nisi vomuerit non bibit. Item nō bibunt homines. i. sibi non incorporant ymbrem predicationis quam audiendo accipiunt sanguineus eis sit. Ezech. xxxij. Sonū bucinę audiuit z non se obseruauit sanguis eius in ip̄o erit. i. bomica sui iudicabit: vel sic (conuertit in sanguinē flumina eorum) fluius tota sacra scriptura que a deo egredit fluius egrediebatur de loco voluptatis que inde diuiditur in quattuoz capita siue quattuoz flumina paradisi sunt quattuoz expositiones sacre scripture scz litteralis z allegorica moralis z anagogica: sed h̄ flumina egyptiis cōuertuntur in sanguinē. i. in abominatiōnes. Sap. xj. Pro fonte sempiterni sanguinis humanū sanguinē dedisti in malis. (et ymbres eoz). s. desperatiōnes desup imissas a deo (cōuertit in sanguinē) sicut (ne biberēt) de aliquo istoz. p̄. Omne escam abhomiata est anima eozū (omne). i. peccatā. s. verbū dei: de quo Math. iij. Nō in solo pane viuūt homo s̄ in omni verbo qd̄ procedit de ore dei. Et post hāc plagam sequit̄ cynomia de qua dicit (misit in eos cynomiā z comedit eos) cynomia est error q̄ recte post p̄missū sequit̄: qz postq; hō abomiatur verbū dei incidit in erroz z sicut musca inquietat boiem: ita erroz inquietat cor hominis. Esa. xix. Misit dñs in medio egypti sp̄m̄ vertiginis et errare fecit egyptū sicut errat ebrius. Et nōndū q̄ sicut p̄dictū est: cynomia est omne gen? muscarū. sunt em̄ tria genera muscarū. s. cynip̄es q̄ sunt musce subtiles z tumultuantes z p̄gentes. Secūduz genus est musca equina q̄ dī vespa z pūgit. Tertia est musca canina. bis trib? generibus muscarū pūgant̄ egypti. i. boies mūdāni. cynip̄es q̄ ex puluere nascunt̄ sunt stiles terreni sensus cogitatio. nes z argutie q̄ sua subtilitate pua sunt z nascunt̄ ex puluere. i. subtilitate ingenij terreni z pungunt corda terrena verisimilib? rōnibus has multiplicat̄ hereticis. z etiā p̄bi et his pūgant̄ eccliam z inquietāt a somno cōtemplatiōis. Ero. viij. Sint cynip̄es in vniuersa terra egypti. De secūda musca q̄ est vespa dī Sap. xij. Misit antecessores exercitus sui vespes. hec est petulātia q̄ recalcitrare facit equū vt cadat ascēso: eius retro sicut tāgitur Ben. penul. Prouer. xj. Desideria occidūt pigrum Tertia musca est canina. hec sunt verba detractozū. Esa. ix. Sibilabit dominus musce que est in extremo fluminis egypti. iste musce semper sunt in flumie peccatoz z habēt rostrū in fecibus alienis: per primā muscā inquietatur vis rōnalis. p̄ secūda vis cōcupiscibilis p̄ tertiā vis irascibilis. ideo Math. xij. Dyabolus vocat̄ beelzebub. i. de? muscarū. iij. Reg. j. Consultite beelzebub deū acharon (z rana z disperdidit) id est diuersimode pdidit (eos). s. egyptios. i. mūdānos q̄ diuersis generibus ranarū perdunt̄ est rana multiplex.

Funialis q̄ nascit̄ z remanet in fluijs.

Que nascit̄ in cauernis vel calamis.

Que dī rubeta qz in dumis vel rubetis nascit̄.

Que dī ranūculus ad inuicē respōdens z coratans.

Caudata sillis lacerte. flui? sciētie nālīs ebullit ranas gignit op̄bistariū z curiose disputatim fluius sacre scripture ebullit ranas hereticozum qui relicto puro gurgite immerguntur in erroribus fluius opulentię ebullit ranas aduocatozū: vnde curie magnatū sunt modo quasi fossata plena ranis. Sap. xix. Pro piscib? eructabat flus

R Nota decē plagas diuitiū huius mundi.

Quattuoz flua egypti. i. huius mūdi q̄ cōuertit deus i sanguinē

M Tria gēna muscarū q̄ bus pūgantur egypti. i. mūdāni

N Nota rana rana q̄b? mūd? iste pcutit

nius multitudinē ranarū. Apo. xvij. Audi de ore draconis
 z de ore bestie z de ore pseudo pphie exire tres spūs in mo
 dū ranarū isti sunt aduocati de ore dyaboli exētes q̄ dicū
 tur tres qz tria in suis allegatiōibus dicūt q̄bus iniusticiā
 sustinēt z defendūt h. f. saluo iure addendi: vel diminuēdi
 vel immutādi. Ecce illa tria vbi dī. qd̄ erāt signa faciētes:
 qz isti signa faciūt q̄ de? facere nō voluit. f. de iniusticia iu
 sticiā z ecōuerso flum? mūdane sapiētie ebullit ranas po
 etarū: qz ppter laudē potentū fuerūt comedi. tragedi. z sa
 tiri. fluius mundane voluptatē ebullit ranas bystrionū.
 Eco. viij. Ebullit flum? ranas (z de dī erugini fruct? eo
 ri) sicut dictū est erugo est eris rubigo vel aurugo q̄ fru
 ges vit. hoc est odiū vel inuidia vel tristitia. q̄ fructū bo
 norū operū vniūt z faciūt ea inutilia. Amos. iij. Percussi
 vos vīto vīte z erugini tradidi multitudinē horozū vīo
 rū. Agg. ij. Percussi vos vīto vīte z vīdine z grandine
 (et labores eoz locuste) locusta ore ledit. z altera alteraz
 deuorat. hī sunt detractores q̄ fruges z fructus dū ad huc
 sunt i herba vel teneritudine comedūt. i. bona alioz cōsu
 mūt z corrodūt dū sunt adhuc i pncipio sue natiuitatē qd̄
 significatū fuit Judi. vj. vbi dicit. q̄ ascēdebat madian z
 amalech z ceteri oriētales z apud eos figētēs tentoria. si
 cut erāt in herbis cūta vastabāt. madian interpeaf iudi
 cū vel cā amalech lingēs sanguinē. Hī sunt detractores
 q̄ alios iudicāt z sanguinē pēoz lingunt. vel locuste sunt
 epi archidiaconi z decani z hui? q̄ totū pplm deuorāt et
 labores eoz comedunt. Maū. in fi. Custodes tui q̄si locu
 ste z puuli tui q̄si locuste locustaz. q̄si locusta corrodit et
 cōsumpfit vna arborē trāsīt ad aliam z de illa ad tertiā. z
 sic totū corrodit. sic faciūt isti maiores plati epi archidia
 coni q̄ vna partē terre cōsumpserūt trāsēūt ad aliā. vna
 nocte cōsumunt vniū sacerdotē in crastina salūtē ad aliu
 Paraulā autē locustā circa se deuorāt vbi audēt extēde
 re habenas suas hī sunt locuste locustaz. (z occidit i grā
 dine vineas eoz) Grandis desup veniēs pcutit z in aquā
 resoluūt. h̄ est tribulatio a deo immisā ad correctionē q̄ li
 cet feriat. secū dat aiām. vinee sunt aie vel cōgregatiōes fi
 deliū. Cañ. j. Posuerūt me custodē in vineis vineā meaz
 nō custodiūt. Esa. v. Vinea dñi exercitūū tom? israel est:
 has vineas q̄nq; grandis occidit: q̄ multi ex immisā tri
 bulatiōe fiunt deteriores. ps. Destruisti eū ab emūdatiōe
 id est a tribulatiōe per quā deberet emundari z emendari
 (z moros eoz in pruinā) mori habēt fructū multū et fru
 ctus mori pmo est albus: postea rubicūdus: deinde niger
 et significat clericos z religiosos q̄ debēt esse copiosi i fru
 ctu bonoz operū: z pmo debent esse albi p innocentia vi
 te. Secundo rubūdū p charitatē. tande nigri p mortis de
 sideriū. Homo est spiritualis dī habere vitā in patientia
 et mortē in desiderio vt Paulus phil. j. Desideriū habēs
 dissolu z esse cū xpo. Sed hī in multis locis occidunt. in
 pruinā. i. in auaricia cordis q̄ stringit corda boim z man?
 incurvat. spūaliter autē p vineas z moros doctores z pre
 dicatores intelligunt. Vinea fert vīnū qd̄ inebriat boies
 et ipsi doctriā diuinā. Item mori folia nutriunt vermes
 facientes fericiū: sic verba p̄dicatoz z doctoz nutriūt eos
 q̄ faciūt sibi vestes virtutū: sed hī occidunt (grandine. i.
 aspera rep̄bensione: quia nolunt aliquaten? sustinere qd̄
 rep̄bendant. z pruinā auaricie z ambitiōis. Frigidus est
 ventus aq̄lo perflat mōtes. Et ambitiosi dicūt cū dyabo
 lo illud Esa. xij. Sup astra celi exaltabo solū meū. i. sup
 multitudinē fidelium platus efficiar. sed ego in mōte testa
 mēti. i. in alta cognitiōe sacre scripture cathedrā magistra
 lē z tandem episcopale occupabo. in lateribus aq̄lonis.
 Hoc est in parētibus z familia multa q̄ sunt collaterales
 platorū. z sunt aq̄lonis quia restringūt corda eoz et ma
 nus ad cupiditatē z auariciā quia vt eos dicit sūt plati
 raptores z bonis pauperū eos dicit. Item latera aq̄lo
 nis sunt aduocati q̄ semp eis sufflant mala cōsilia vt scilicet
 accipiant z nibil tonēt. Hoc est officii aduocatoz acq̄
 rere nō habita z habita defendere z sic cōgelant corda p
 latorū Eccl. xlij. Gelu sicut salem effundet super terram.
 Multi est etiā doctores z prelati tantū vel etiā plus ha

berit de gula auaricie q̄ de sale sapientie z de hoc sequitur
 subditoz perditio tam temporalis q̄ spiritualis (z tradi
 dit grandini iumenta eozū) iumenta prelatoz z doctoz
 sunt simplices subditi ignorantes z ydote q̄ tamē eos iu
 uant qz de bonis subditoz viuūt plati z clerici. Hī tradit
 tur grandini per cupiditatē platorū qz ipsi eos opprimunt
 violenter vt ab eis aliquid emungant. Mich. ij. Qui vio
 lenter tollitis pelles eoz desuper eis z carnē eoz desuper
 offibus eoz zc. Itē grandini. i. dominationi quā sup eos
 pluet iudex iratus. Job. xx. Et emittat in eū iram furoris
 sui z pluet sup eum bellū suū. hoc est qd̄ addit et possessio
 nē eozū igni. Possessio est prelatoz sunt subditi quos
 deberent possidere z excolere z seruire. sed per eozū negli
 gentiā z peruersum exemplū tradunt primo igni peccati:
 de quo Job. xxxj. Ignis est vsq; ad cōsumptionem deuo
 rans zc. Et postea tradunt igni gehenne. de quo Esa. in fi
 ne. Ignis eozū nō extinguet. vel aliter vt non tantū de p
 latis sed cōmuniter de egyptiis id est de mundanis z pec
 catoribus dicit (z tradidit grandini iumenta eozū) id est
 tribulationi corpora eozū (et possessionē eozū) id est spi
 ritualia diuini as. Si quas ante peccatū habebant (igni)
 id est cōsumptioni. hec est infernū eis. quandoq; est ver
 berat eos dominus ppter peccatū vt corrigant. Semper
 autē quando incidunt in peccatū moriuntur bona prius
 facta quia vt predictum est ignis est vsq; ad consumptio
 nē deuorās: vel (possessionē eozū) scz corpus et animā
 (tradidit) id est tradit in gehenne. hec est est nostra pos
 sessio quā custodire debemus: de corpore est dicit aposto
 lus. j. Thessal. iij. Et sciat vnusquisq; vas suū possidere
 in sanctificatione z honore non in passione desiderij. De
 anima Luc. xxi. In patientia vestra possidebitis aīas ve
 stras. sed qz egyptij male custodiunt istā possessionē. tra
 det eam dominus igni quādo dicit. Itē maledicti in ignē
 eternū. propter hoc sequit bene (misit in eis) id est mitet
 (iram indignatiōis sue) sed bis dicit (irā) et bis (indigna
 tionem) quia duplex est ira et duplex indignatio. scz tempo
 ralis z eterna. De temporali dicit supra. euz exarsit in
 breui ira eius. De eterna. Esaie. xxx. Ardens furor eius et
 grauis ad portandū. Rom. j. Reuelabitur ira dei de celo
 super omnē impietatem et iniusticiā hominū (indignatio
 nem) de qua Hiere. xxiij. Ecce turbo dominice indignati
 onis egredietur (et tribulationem) quia promittit sibi pa
 cem et impunitatē. Hiere. xxiij. Pax erit vobis et ois qui
 ambulat in prauitate cordis sui (immissionē per angelos
 malos). q. d. ad tribulationē malam faciendā mittet an
 gelos malos: qui nisi ab eo mittant vel permittant noce
 re non possunt. quia nec porcos intrare potuerunt nisi mi
 sisset eos. Mat. viij. Mitte nos in gregē porcorū. No
 tandū autē qz dominus multipliciter immittit tribulatio
 nem et punit videlicet.
 ¶ Per se. Esch. xxxij. Sanguinem eius de manu specu
 latoz requiram.
 ¶ Per bonos angelos. j. Paral. xxi. Misit dominus an
 gelum in hierusalem vt percuteret.
 ¶ Per malos angelos. Sen. xij. Non sinet percussorem
 ingredi. Job. ij. Egressus satban zc.
 ¶ Per elemēta. Sap. v. Pugnatib? illos orbis terrarū.
 ¶ Per iudices seculares. ij. Pal. xix. Non hominis exer
 cetis iudiciū sed domini.
 ¶ Per viros ecclesiasticos. Deut. xvij. Si difficile z am
 biguū apud te iudiciū inter sanguinē zc. et infra veniēs
 ad sacerdotes leuitici generis zc.
 ¶ Per totum populum Josue. vij. Lapidabit eum omis
 israel. id est totus conuentus.
 ¶ Per accusatores. Numeri. xxxv. Proprius occisi bo
 micidam interficiet.
 ¶ Per testes. Deutero. xvij. Manus testiu? prima inter
 ficiet eum.
 ¶ Per cōscientiā torquentē. Sap. xvij. Frequēter p̄ocu
 pat pessima redarguēte cōscia cū sit timida nequicia.
 ¶ Per platos subrogatos vt per legatos sic per moysen
 et aaron z pharaonem et egyptum puniūt (viam fecit se

De p locu
 stas detra
 ctōres z p
 lati maio
 res signan
 tur.

Qualit per
 moros sig
 nā dērici

Tribulati
 ones mul
 tipliciter im
 mittit de?

Psalmus

mite ire sue) hoc totū pōt legi in bono vel in malo sū qd pmissum est de ira (faciet viā semite ire sue) .i. vt ira que modo currit p semitā .i. per strictā viā currat p latā viam et apertā. **Diere. l.** Operuit dñs thesaurum suū ⁊ protulit vasa ire sue. .i. aperiet ⁊ proferet vt qui modo parum ⁊ oculte vindicat. in abundantia ⁊ aperte vindicet. abundantia notat in thesauro: de quo etiā ad Ro. ij. dicit **The** saurizans tibi irā ⁊ c. manifestatio notat in hoc qd dicit aperiet. **Mañ. j.** Effusa est. .i. effundet qsi ignis indignatio eius: modo est quādoq; stillat eius indignatio sed tūc omnino effundet (⁊ nō peperit a morte animarū eorū) .i. non parceret quā aiā eorū interficiat morte eterna. **Soph. ij.** Sed ⁊ vos ethiopes. .i. peccatores nigri p peccatū interfecit gladio meo eritis: vel sic (nō parceret a morte animarū suarū) id est ppter mortē peccati qua seipos interfecerūt. s. quasi homicidas propriarū animarū puniet. **Eccl. xvij.** Quare moriemini domus israel. q. d. nō est aliquis q vos interficiat sed vos ipsi interficetis vosmetipos quod signatus. **J. Reg. vlti.** Ubi dicit q arripuit saul gladiū ⁊ irruit sup eū (et iumenta eorū) .i. homines bestiales (in morte) .i. in carcere mortis inferni (conduxit) q bic laxato freno nulla penitentiē clausura se voluerūt includere hoc fiet qñ dicit. **Ligatis manibus ⁊ pedib⁹** p̄icite eū in tenebras exteriores **Mat. xij.** vel (in morte) corpis (conduxit ⁊ c.) .q. d. **Dñs** viuit p̄mittit eos errare p campos licētie sicut thau. vel pullos indomitos. sed quādo vult p mortem domat eos: ⁊ tūc capti. redudunt in illo carcere infernali. **Eccl. i. xliij.** Quasi pullus equinus fugabit. ⁊ vbi nō sperauit apprehendet. modo est multi fugiūt manū dñi. ⁊ ipse fugat eos ad modū pulli q de campis fugat ad angustias aliquas murozū vel edium ⁊ ibi capif. sicut dñs ponit istos inter angustias infirmitatē ⁊ peccati. infirmitas nō p̄mittit eū plus in mūdo viuere. p̄c̄m nō p̄mittit eum ad celū trāsire ⁊ inter hec duo angustia aiā capif p̄mittente deo a dyabolo: vñ dī **Tren. j.** Digrauit iuda ppter afflictionē ⁊ multitudinē seruitutē. afflictio est infirmitas multitudo seruitutē est multitudo peccōz. ppter h duo mi grat bō ad infernū: vñ ibi sequit. inhabitauit inter gētes nec inuenit requiē oēs p̄secutores app̄bēderūt eā in angustias (⁊ p̄cussit oē p̄mogenitū in t̄ra egypti) h q̄drupl̄r ex ponit: terra egypti mūdus ē cui? p̄mogenita sunt diuites q̄ hnt maiore portionē i possessionib⁹ mūdi sicut solent b̄re p̄mogeniti. istos p̄cutiet dñs gladio vindicte: vñ **Jac. v.** Agite nūc diuites plorate: vultate i miserijs q̄ adueniēte vobis. vñ (p̄mogenita egypti) sunt supbi hui⁹ mūdi q̄ se sup alios extollūt ⁊ alijs se p̄ponūt ⁊ hos p̄cutiet dñs q̄ sicut dī **Esa. ij.** Dies dñi sup oēm excelsū. vñ p̄mogenita egypti sūt. vij. capitaliā vicia q̄ p̄cutiet dñs **Esa. ij.** Leuabit manū suā sup flumē i fortitudine spūs sui ⁊ p̄cutiet eū in. vij. riuīs flumē ē p̄c̄m cui? trāsit aq. .i. delectatio ⁊ lim⁹ remanet. .i. macula peccati. vij. riuī sūt. vij. criminalia peccā. vel p̄mogenita egypti sūt p̄mi mot⁹ a q̄b⁹ alia peccā ortū hnt (p̄mitias oīs labor⁹ eorū in tabernaculis cham) cham interp̄ta tur calor vel caliditas: ⁊ tūc p̄cipiunt p̄mitie labor⁹ (in tabernaculis cham) cū opa iuētūq; calore peccati ⁊ caliditate seculi cōsumpta puniunt. **Diere. l. j.** Repleuit nabuch. vētrē suū teneritudine mea: p nabuch. regē babilonis signatur p̄nceps hui⁹ mūdi dyabolus ⁊ dicit (in tabna. cham) nō i tomib⁹: q̄ ⁊ diuitie ⁊ delitie ⁊ h̄mōi oia nō p̄manent. sed tota die mouent ⁊ transeūt: vñ dicunt dānati ⁊ p̄cussi in tabnaculis cham **Sap. v.** Quid nob̄ profuit supbia diuitiarū iactātia qd cōtulit nob̄ trāsierunt oia velut ymbra ⁊ c. **Uel** in bono pōt legi (viā fecit semite ire sue) vt legat de ira p̄nti: de q̄ dictū est supra. cū exarserit in bre. ira eius ⁊ c. h̄z semitā q̄ pauci vplūt eaz ad se venire: s̄ dñs h̄ic semite facit viam qñ multū velint nolint ingerit eā ⁊ punit eos in p̄nti: hoc est qd sequit (⁊ nō peperit a mor. aiā eorū) .i. quā occideret i eis aialitatē q̄ qñq; p aiām intelligitur: vt **Jo. xij.** Qui amat aiām suā p̄det eā. ⁊ **Act. xx.** Cūcula ⁊ tribulationes inq̄t paulus me manēt h̄ereticus: s̄ n̄ bil hoz vereoz neq; faciā aiāz meā p̄ciosiorē quā me. **Uñ** etiā manifesti? apit cū subiūgit (⁊ iumēta eorū) .i. q̄cqd iu

mentinū ⁊ bestiale in eis est (in morte) .i. in mortificatione carnis (conduxit) vt nō vagaret ad illicita. **Dee. ij.** Sepiā viā. .i. spūis. .i. p̄uentionib⁹ tribulationū (⁊ p̄cussit oē p̄mogenitū) .i. oēm p̄mū motū (in terra egypti) .i. in carne qd dī in terra egypti. .i. meroris ⁊ dolori. **Deb. ij.** Spinās ⁊ tribulos germinabit tibi (p̄mitias omīs labor⁹ eorū) .i. puenit eos afflictionib⁹ ne incipiāt laborare (in tabnaculis chā) id est ad h̄nda trāsitoria calide voluptatē vñ calide cupiditatis: dictū est cū supra q̄ cham interp̄ta tur calor vel caliditas. calorē autē cōcupiscentie auferit afflictio sicut dī **Eccl. ij.** Malicia hore obliuionē facit luxurie maxime. **Itē** subtrahit cupiditatē scdm illud **Job. ij.** Pelle pro pelle ⁊ oia que h̄z homo dabit pro anima sua.

Et abstulit sicut oues populum suum: et perduxit eos tanq̄ gregem in deserto.

Sexta ps vbi ostēdit quō iudeos de egypto eductos in trodixit in terrā. p̄missionis ⁊ ipi iterū ingrati offenderunt deū. **Dicit** ḡ (⁊ abstulit sicut oues pplm suū) .i. quā dā v̄io lentia de manu p̄baronis **Exod. ij.** Scio q nō dimittet vos rex egypti vt eatis nisi in manu valida (⁊ p̄duxit eos tanq̄ gregē in deserto) h̄ sunt ergo duo b̄nficia eductio et reductio. **Tertū** fuit securitas sue assecurationis: vñ addit.

Et deduxit eos in spe et non timuerunt: et inimicos eorum operuit mare.

Et edu. e. in spe. .i. in multa fiducia (⁊ non timuerūt) supple boni ⁊ p̄fecti vt moy. ⁊ aarō. nā ceteri (timuerūt) **Exo. xiiij.** Leuātes silij isrl̄ oculos viderūt egyptios post se ⁊ timuerūt valde. vñ (nō timuerūt) .i. nō timere debuerūt cū de⁹ esset. p̄tor eorū. ps. **Dñs** p̄tor vite mee a q̄ trepidabo: vñ etiam sequit causa quare nō debuerūt timere (⁊) .i. quia (inimicos eorū operuit mare) postea ostēdit quō introducti sunt in terrā p̄missionis: vñ dicit.

Et iduxit eos in montem sanctificationis sue: montem quem acquisiuit dextera eius

Et in. e. in. m. san. s. .i. syon vbi postea pplus sanctificatus est ⁊ templū edificatū. quō indurūt. q̄ acquisiuit eū: vñ addit (montē quē acquisiuit dextera eius) **Et** quomodo acquisiuit ostēdit dicens.

Et eiecit a facie eorum gentes: et sorte diuisit eis terram in funiculo distributionis.

Et. e. a. f. e. g. q̄ multi ita territi sunt q̄ nō ausi sunt remanere. **Sap. xij.** Visit antecessores exercit⁹ sui vespas ⁊ ostēdit q̄ gratis dedit (q̄ diuisit illis terrā) quō (in funiculo distributionis) ita legit **Joshue. xiiij.** **Et** nō tñm gratis dedit sed firmiter videlicet in possessionē: vñ dicit.

Et habitare fecit in tabernaculis eorum: tribus israel.

Enūeratis b̄nficijs. ostēdit illoz̄ ingratitudinē q̄ sicut in deserto ita ⁊ in terra p̄missionis ingrati fuerūt ⁊ peccauerūt: vñ eorū peccata ostēdit q̄bus apparet eorū ingratitudo p̄mū fuit dolus: vñ dicit.

Et tentauerunt et acerbauerunt deum excelsū: ⁊ testimonia eius non custodierunt

Et tēptauē. .i. deū hoc est p̄mū. **Scdm** fuit infidelitas vñ addit (⁊ acerbauerūt deū excelsū) nullū est p̄c̄m ita acerbū ⁊ amarū reddidit deū sicut infidelitas. **Tertū** fuit omissio: vñ dicit (⁊ testimonia ei⁹ nō custodierūt) .i. legē q̄ testimoniū dat de p̄m̄s ⁊ de penis. **Quartū** fuit apostasia: vñ dicit.

Et auerterunt se ⁊ non seruauerunt pactum: quemadmopum patres eorum conuersi sunt in arcum prauum.

Auer. se. ⁊ nō ser. p. ⁊ i h̄mitati sē p̄ies suos. vñ addit (quemadmopum p̄ies eorū) suple nō seruauerūt. vñ ei qd sc̄q̄ pōt iūgi vt dicit (quemadmopum p̄ies eorū) conuersi sē in arcū prauū ⁊ h̄ est. **Quintū** p̄c̄m. .i. h̄erectio. p̄missionis. arc⁹ est prau⁹ est q̄ cū tendit ⁊ p̄mittit qd p̄ illū possit hō trahere tunc frangit. **Sextū** p̄c̄m eorū fuit ydolatria: vñ addit.

57

R

Uñ quō iudeos eductos de egypto in trodixit in terrā p̄missionis.

58

59

60

61

62

63

In iram concitauerunt eum in collibus suis et in sculpilibus suis ad emulationē eum prouocauerunt.

Cocitauerunt eū in collibus suis .i. eoz (vel suis) .i. dei et tangit morē ydolatrā q̄ in collibus suis et in excelsis locis sacrificabāt (et in sculpilibus suis) .i. in ydolis sculpris arte hominū (ad emulationē) .i. ad vindictā: eū prouocauerūt. **Diere. iij.** In omni mōte excelsō edificasti tibi lupanar. **Lupanar** dicitur ydolatria et fornicatio spūalis: et iō dicit (q̄ in hoc prouocauerūt eū ad emulationē) .i. emulatio em̄ est vindicta quā aliq̄s exercet in yrozē ppter adulteriū. **Prouer. vj.** Zelus et furor vini nō parcat in die vindicte. **Moralit.** (et abstulit sicut oues pplm) dñs a dyabolo. **Esa. xlii.** Nunquid tollet a forti preda aut qd captū fuerit a robusto: saluū esse poterit: qz hoc dicit dñs equidem et captiuitas a forti tollet et qd ablatū fuerit a robusto saluabit. **Lu. xj.** Si fortior eo supuenerit uniuersa arma ei⁹ auferet rē. (sicut oues) .i. simplices non lupos: de quibus **Soph. iij.** Iudices eius lupi uespē nō relinq̄bant in mane. **Ezech. xxi.** Principes eius q̄si lupi (populus) .i. collectos in charitate nō diuisos vel in cupiditate collectos sicut uultures. **Job. xxvij.** Nec intuit⁹ est oculos uulturis sed in fide et charitate. **Bar. v.** Circūspice bierlm ad orientē et uide iocunditatē a deo tibi uenientē. ecce em̄ uenit filij quos dimisisti dispersos uenit collecti ab oriente usq; ad occidentē in dño sancti gaudentes in honore dei (suū) non alienū. **p̄s.** Beatus p̄ls cui⁹ dñs deus eius. **M̄c** aut p̄t dicit illud **Dee. j.** Uoca nomē eius nō plus meus. qz nō p̄ls meus vos (et p̄dit eos) hoc necesse est qz nisi p̄dūcaut frustra auferunt. **Multi** em̄ sunt q̄ incipiūt seq̄ deū sed nō p̄ducunt qz lassi subsistūt vel timidi redeunt. **De las sis dī. j.** Reg. xxx. Lassi subsisterant nec poterāt seq̄ dauid **De timidis dī. Deut. xx.** Quis est hō formidolosus et cor de pauido uadat et reuertat. **Leui. xxvj.** Terrebit eos sonitus folij uolantis et ita fugient. q. gladiū (tanq̄ gregē) .i. simul iunctos in cōuentu (in deserto) .i. in arta uia siue uita claustrī: quot em̄ sūt claustra religiosoz tot sūt greges ouiu xp̄i. tutius aut̄ esse in grege et boiem in cōuentu q̄ singularē: qz dispersas et singulares oues lupus rapit et ad dispergendū eas sp̄ laborat. **Jo. t.** Lupus rapit et dispergit oues. **Abac. iij.** Remētibus ut turbo ad dispergendū me. dñs aut̄ suas oues laborat congregare: unde dicit **Matth. xij.** Qui nō congregat mecū dispergit et. **xxiij.** Quoti ens uolui cōgregare filios tuos quē admodū gallina congregat pullos suos sub alas et noluit. **Jo. xj.** Iesus moriturus erat p̄ gente et nō tantū pro gente s̄ ut filios isrl̄ q̄ erāt dispersi cōgregaret in unū. **Eccles. iij.** Meli⁹ esse duos simul q̄ unū rē. **g. et. x. c.** vel mille multo meli⁹ (et eduxit eos) de mūdo in spe p̄mij dicēs dñs (et non timuerūt. labore. dñs educit in spe et securitate s̄ e contrario dyabolus reducit in desperatione et timore hūano quo timēt homines mori fame: vel deficere in labore. **p̄s.** ibi trepidauerūt timore ubi nō est timor. **Mō** ergo negat̄ hic timor dei: sed timor mundi siue carnis q̄ a timore dei excluditur. **Eccl̄ast. xxiiij.** Qui timet deum nihil trepidabit. .i. nihil aliud q̄ deū quia nec etiā inimicos (et em̄ inimicos eozum) egyptios .i. peccata vel demones (opuit) .i. submersos perire fecit (mare) .i. baptismus vel penitentia. **Exod. xv.** Submersi sunt q̄si plumbū in aq̄s uehemētibus. **p̄s.** Beati quoz remisse sunt iniquitates et h̄z tecta sunt p̄ctā. **s. aq̄s maris rubri. i. penitētie. Deu. xj.** Operuerunt eos aq̄ maris rubri (et eduxit eos in montē sanctificationis sue) .i. in religionis uita q̄ dicit̄ mons ppter arduū statū. **Gen. xix.** In mōte saluū te fac. **s. dicit̄ loth** nō possuz i mōte saluari. **a. declinās** sic loq̄: loth em̄ interpretat̄ uacās vel declinās et uacās ocio et declinās a deo exire de sodoma et i mōte ascendere noluit (sanctificationis sue) qz sc̄tōs facit vel sc̄tōs custodit. **Diere. xxx.** Tempus tribulationis est iacob. et ex ipso saluabit (montē quē acquisiuit dextera eius) xp̄s sc̄z manu sua cruci affixa. acquisiuit nobis montē religionis vel penitentie alioquin inutilis esset nobis. **Esa. lxiij.** Sal

uabit mihi brachiū meū. **ij. Reg. v.** Cepit dauid arcē syon et infra habitauit dauid in arce et uocauit eā ciuitatē dauid. **Religio** em̄ est ciuitas dauid: quia in ea ciuū unitas et dauid. .i. xp̄s manu fortis in actiua aspectu desiderabilis in cōtemplatiua (et cecit a fa. eozū gentes) id est gentiles ritus et motus. vel gentes illas. **vij. s. iebuseū et amor reum** rē. per quas septē peccata capitalia designant̄ que a facie penitentū et papue uerorū religiosoz cūciunt ut eozā eis non appareant. **j. Nach. xij.** Symon cecit eos de ciuitate. .i. obedientia de religione et emundauit hebes in quibus erāt simulacra. id est corda in quibus erāt ydolatria auaricie que est ydolorū seruitus. **Eph. v.** Prouer. xxi. Vir obediens loquetur uictorias (et forte diuisit eis terram in fupiculo distributionis) terrā corporū vel uirtutum. vel terrā uicentū. terram corporis diuidit et distri buit penitētibus et religiosis modo corpus in seruitutem redigēs per abstinentiā modo dei laudibus illud proster nens in oratione et psalmodia modo in necessitatibus pro ximozū illud impartiens in operibus misericordie et uirtutum. uel terrā uirtutum que frugē uerem bonozū operū reddit. diuidit etiā (forte) .i. est diuina uoluntate (in fupiculo distributionis) id est dans vni prerogatiuā in humilitate alij in charitate alij in pietate et huiusmodi. **Ro. xij.** Habentes uocationē sc̄dm gratiā que data est nobis differentes rē. **j. Eozū. xij.** Diuisiones gratiarū sunt rē. et post. **s. h̄** autē omnia opatur vnus atq; idem spiritus diuidens singulis prout uult terrā autē uicentū diuidit nobis in presenti in spe et in futuro diuidet in re: quādo uicentū dabit fm̄ meritū suū. **Jobā. xij.** In domo p̄is mei mānones multe sunt. **Ro. ij.** Reddet uicicūq; sc̄dm opera sua (et habitare fecit in tabnaculis eoz) .i. gentiū (trib⁹ isrl̄) p̄ trib⁹ isrl̄ intelligunt̄ uirtutes et grā. que deū faciūt nos uidere: et a deo tanq̄ a uero **Jacob** descendit̄ has facit dñs habitare in tabnaculis gentiū. id est in cordibus in quibus prius habitauerūt peccata. **Esa. xxxv.** In cubilibus in q̄bus habitabant dracones uiroz calami et uinci orietur. **Ro. v.** Ubi abundauit delictum superabundauit et gratia: vel (tribus israhel) .i. eos qui per fidem filij dei effecti sunt et per opera charitatē patriauerūt (habitare fecit) id est faciet (in tabnaculis eozū) id est in eternis tabnaculis de quibus cecit gentes malas et angelos apostatas. **Esa. xxxij.** Sedebit populus meus in pulchritudine pacis in tabnaculis fiducie et in requie opulente. **Ecce** habitatio tribuū israhel. grandio autem in descensioe saltus et humilitatione humiliabitur ciuitas. **Ecce** cecitio et abieccio superborum angelozū. licz autem dominus tot bona faciat penitētibus et religiosis. tamen multi faciunt qd sequit̄ (et temptauerunt) per infidelitatē (et exacerbae runt) vel prouocauerunt per prauam operationē (deunt excelsū) in quē credere cui seruire debuerūt (et testimonio eius nō custodierūt) peccātes per omissionē testimonio dei sunt scripture q̄ testant̄ pro ipso cōtra malos. **Jo. v.** Scrutamini scripturas qz uos putatis in ipis uita eter nā habere. et ille sunt q̄ testimoniuū p̄hibēt de me: et nō uultis uenire ad me ut uita habeatis. vel testimonio illa de q̄ bus. **j. Job. v.** Tres sunt q̄ testimoniuū dant in celo pater uerbu et sp̄s sanctus. et infra tres sunt q̄ testimoniuū dant in terra. sp̄s. i. grā aq̄ baptismi. et sanguis eucharistie in celo ergo. p̄ducunt̄ pro nobis vel cōtra nos testes pater de vsu potestatis: uerbu. i. filius de vsu sermonis. sp̄s sanctus de vsu septē donozū. hec ergo testimonio oporteret nos custodire ut sic oparemur qz pro nobis nō cōtra nos testarent. **Item** alia tria testimonio que sunt in terra. s. gratiā et baptismū et eucharistiam custodire nos oportet. **p̄s.** Custodiuit ania mea testimonio tua. et dilexit ea uehemēter. sed de clericis et sacerdotibus potest dici qz hoc testimonio non custodierunt: sed (aperuerunt se) a deo ad quem cōuersi erant p̄ penitentiā uel ingressum religionis uel p̄ susceptionē clericat⁹ uel supioris ordinis. **Esa. lix.** Auerfi sumus ne iremus post tergū dñi. **Prouer. j.** Auerfio paruulorum interficiet eos. **Diere. ij.** Auerfio tua increpabit te (et nō seruauerunt pactū) baptismi uel p̄nie uel uoti ut

Moralit.
Qualit de
eros de ma
nu dyabo
li et de mū
do in terrā
promissio
nis eterne.

Psalmus

religione: vel in susceptioe ordinis facto. **Diere. xj.** Audite vba pacti huius qd p̄cepi vt facerent z nō fecerūt (quē admodū patres eorū cōuersi sunt in arcū praui) hoc potest dici de oibus q̄ exemplo malozū bonū qd inceperant dereliquerunt. z de clericis magis q̄ suscepto ordine z voto facto incipiūt quasi mittere sagittas cōtra dyabolū sed cito z nō seruātes pactum. **Deū peccatis sagittant.** **Na. lach. iij.** Si affigit homo deū qz vos configitis me zc. hoc etiā p̄cipue dicit de monachis z religiosis exemptis q̄ cū deberēt corda obediētie flecti z mittere sagittas bonozū operū z dyabolū faciūt se eximi a p̄ate p̄latozū: ne eis obediāt. **Dee. vij.** Reuersi sunt vt eent absq; iugo facti sunt quasi arcus dolosus. z hoc (quē admodū patres eorū). **Ipsi eñ omēs in huiusmodi allegāt aliquā cōsuetudinē z q̄ ita fecerūt antecessores eoz.** **Diere. vij.** Indurauerūt ceruices suas z peius operati sunt q̄ patres eorū. **Diere. xvij.** Dereliquerunt me p̄ies v̄i z infra sed z vos peius operati estis q̄ patres vestri. bonozū autē patrū non volunt imitari obediētiā humilitatē z paupertatē. **s. aploz. Beati benedicti. beati Anthonij. beati Bernardi z alioz. Sa. l. j.** Attēdite ad abraā patrē vestrū z ad sarā q̄ genuit vos. **Abraā** significat aplos z institutores ordinū qui patres sunt multaz gentiū: **sara** significat p̄mitiā eccliam z p̄mitiā religionē. **sara** eñ interpretat p̄nceps vel carbo vel velamē vel angustia. z ecclia z religio in p̄ncipio fuit p̄nceps p̄ paupertatē qz nulli subdita nisi deo: nūc autē est serua p̄pter diuitias. **Ite** fuit carbo succēsus p̄ charitatē. nūc autē glacies p̄ torporē z accidā. **Irem** fuit velamē per misericordiā: nudos vestiens z famelicos pascēs. **Nūc** autē paupes opprimunt: nudos excoziat p̄ rapinas et exactionē qz clerici z religiosi crudelius tractāt subditos z boicos suos q̄ milites vel barones. **Ite** fuit angustia p̄ austeritatē z rigorē. **Nūc** autē dilatata z delicata est p̄ dissolutionē z delicias. **Deu. xxij.** Incrassatus est dilectus z recalcitrauit incrassat⁹ impinguatus dilatat⁹ (in irā cōcitauerūt eñ in collibus suis) p̄ colles intelligunt dignitates z p̄bende in q̄bus multi puocant z cōcitant dñm: vñ **Diero. sic** trāstulit. **bic** puocauerūt eñ in excelsis. **Jud. ij.** Fecerūt malū filij israh. i. clerici z religiosi multi z seruiērūt baalim z astaroth. i. ambitioni z concupie carnis. **Baalim** eñ interpretat superior: **astaroth** cubiculū vel p̄sepium p̄ cubiculū intelligit luxuria: p̄ p̄sepium gula. hoc est ergo qd dicit seruiērunt baalim astaroth ac dimiserunt dñm. **De his collib⁹** dicit **Diere. iij.** Ecce nos venimus ad te tu es eñ dñs deus noster. vere mēdaces erant colles multitudo montiū. i. multitudo p̄bendarū z dignitatū. **Diere. l.** De monte in collē trāsierūt obliti sunt cubilis sui. i. sepulchri vel nidi. **Non** eñ hz homo duo sepulchra. vel auis duos nidos. multi reges in isrl laudabiles extitissent si excelsa abstulissent. similiter multi clerici z rectores si ambitionē de corde auferrēt sed de paucis. i. de duobus regib⁹ dicit. qz excelsa abstulerint z de paucis rectoribus pōt dici. fere eñ oibus cōuenit illa exceptio que totiens in libro **Re. repetit.** **Terunt** excelsa nō abstulit s̄ nec multi religiosi auferunt h̄ excelsa: vñ dicit **Diere. xlij.** Qui habitas in caernis petre z appbendere niteris altitudines collis id est sedes in claustro z aspiras ad p̄lationē. z h̄ in excelsis z collibus dño immolare. tñ (in irā cōcitauerunt deum) ibi ita ambitiosi licet cogitēt z fingant se appetere p̄lationē vt deo seruiāt z fructū faciāt tñ deū offendunt (et in sculpsilibus suis ad emulationē puocauerūt) statuas sibi sculpsit q̄ inuentū dogma vel imagines diuissibiles i cor. de statuit. q. in tēplo. **Abac. ij.** Quid prodest sculpsile q̄a sculpsit illud fictoz su⁹ constabile z imaginationē falsam. **Diere. ij.** Cōfusus est ois artifex in sculpsili qz falsum est qd cōstauit. **Ide** pōt dici de his q̄ voluntatē suā scripturā trahūt repugnantē vt dicit **Diero.** z ad idē qd sciūt vel sci re vident eā adaptant violētē. **Sap. xij.** Lignū curuū et vorticib⁹ pleniū sculpat diligētē p̄ vacuitatē suā z p̄ scientiā sue artis figuret illud zc. **Et** hoc puocat deū ad emulationē qz adulterāt v̄bū dei q̄ est zelator caste expōnū. p̄. eloq̄a dñi eloq̄a casta. **Deu. v.** Dñs de⁹ tu⁹ de⁹ emulator.

**Cōtra de-
ricos z re-
ligiosos.**

Audiuit deus z spreuit: et ad nihilum rediit valde israel.

Octaua ps vbi agit de vltiōe facta in iudeos i terra p. missiōis z de vltiōe postmodū facta in eos p̄ q̄s iudeos p̄cusserat. Dicit ergo (audiuit deus) .i. se audire ostēdit (et spreuit) .i. se spernere mōstrauit (isrl z) .i. qz ad nihilū rediit valde israel. .i. iudeos quia triginta milia cedebant in die vna

Et repulit tabernaculum sylo tabernaculum suum vbi habitauit in hominibus.

Rep. tab. sy. .i. nō placuerūt ei sacrificia eoz q̄ faciebāt ei i sylo z p̄misit arcā ab eo auferrē q̄ erat in ciuitate sylo. sylo eñ est ciuitas in q̄ erat arca. q̄ p̄pter pctā sacerdotaz ofiū z p̄hinees filioz beli capta est ab allophilis. j. Regū. iij. (Tabernaculū suū vbi hitauit in boib⁹) .q. d. nō merito tabernaculū habitauit ibi: s̄ merito boim qz fm qd dicit ij. **Na. l. v. Nō p̄pter locū gentē elegit sed p̄pter gentē locū elegit dñs. z eōtrario nō repulit tabernaculū p̄pter vicū ipius tabernaculi sed p̄pter peccata hominū.**

Et tradidit in captiuitatē virtutē eozū: et pulchritudinem eozum in manus inimici.

Tra. in ca. vir. .i. fortes eoz (et pulchritudinē eoz) .i. nobiles in q̄bus cōsistit pulchritudo ppli (in man⁹ inimici) vel fm glo. **Arca vocat virtutē z pulchritudinē eozū p̄ quā inimici z honorati sibi videbant inter gentes. j. Regū. iij. **Generunt philistei z dissipauerūt exercitū iudeozū z capta est arca dei et mortui sunt duo filij beli ofiū z p̄hinees. nec tñ captiuati sed et occisi sunt: vnde addit.****

Et conclusit in gladio populum suum: et hereditatem suam spreuit.

Do. su. .i. iudeos q̄s inē alios. q. peculiarē pplm sibi elegerat. s̄ q̄s ex misericōdia elegerat de iusticia reprobauit: vñ addit (z hēditatē suā spreuit) .i. illos q̄s sibi hēditatēz assumpserat. **Sa. xij. **Hereditas** mea isrl. vel (hereditatē suā spreuit) .i. terrā p̄missiōis quā p̄misit ab alienis deuastrari. z qz dixerat indeterminate qz qdā in gladio fuerāt occisi: postea determinat qz q̄tuoz ḡia boim fuerant occisa. s. iuuenes v̄gines sacerdotes vidue: et hoc est qd dicit.**

Iuuenes eozum comedit ignis et virgines eozum non sunt lamentate.

Ju. e. co. ig. .i. cōsumpsit ira dei q̄ est velut magn⁹ ignis. p̄. **Accēdet velut ignis zelus tuus: vel (ignis) .i. ira inimicorū (et v̄gines eoz nō sunt lamentate) qñ. s. p̄dabant.**

Sacerdotes eozum in gladio ceciderūt z vidue eozum non plorabantur.

Sa. eo. in gla. ce. .i. qz. s. occisi sunt ab inimic⁹. z sic est (sacerdotes) est noiatiui casus (z ceciderūt) vñ a cado. dis. vel pōt esse (sacerdotes) accusatiui casus: z ceciderunt in gladio sacerdotes eozū (et vidue eoz nō plorabant) q̄ videlicet interfecte erāt. vel q̄ desolate erant maritis earū in terfectis. sed qz dñs in ira sua nō cōtinebit misericōdias suas post ostensionē penarū offendit liberationē: vñ dicit.

Et excitatus est tanq̄ dormiens dominus: tanq̄ potens crapulatus a vino.

Q. d. ita excitauerūt deū vt eis occurreret sicut excitari solet hō crapulatus a strepitu z clamore familie (tanq̄ potens) qz dñs hō potens dormit nō apparet ei⁹ potētia siliter nec dei potētia apparet malefactorib⁹ q̄s patiens sustinet: s̄ cū incipit vindicare tūc v̄. q. excitatus a somno: et ostēdit q̄liter illos liberauit. puniendo inimicos eoz: vñ dicit

Et percussit inimicos suos in posteroza obprobrium sempiternū dedit illis.

Ista legit. j. **Reg. v. qz** ebullierūt mures de terra et percussit dñs ayotū in secretioni pte natiū et mures corodebāt prominentes extales eozū (obprobriū sempiternū dedit illis) obprobriū sempiternū fuit: qz vltissima fuit huiusmodi infirmitas. z dicit qdā qz h̄ obprobriū sustinet iudei

67
68
69
70
71
72

Moralit.

quia in vindicta comice passiois patiunt fluxu sanguinis...

Quattuor...

specialiter clamant ad deum contra actores suos. Primum est peccatum sodomiticum...

Contra clericos et religiosos.

Contra clericos et religiosos. Quia in vindicta comice passiois patiunt fluxu sanguinis...

gens. Esa. v. Non seditur neque putabit et ascendit super eam...

Allegorice

Moralit.

Allegorice de resurrectione xpi.

Moralit. que et aliter deus excitatur ad vindictam.

miliauit dolore que sustinuit sic moriendo. amore erga nos
 p quibus mori dignat' est. largitate qua habuit man' per
 foratas vt nihil ei remaneret qd no daret q seipsum dedit
 De humilitate. Pbil. ij. humiliavit semetipm fa. obe. vs. ad
 mor. mor. aut cru. De dolore. Lren. j. Vos q transi. pvi
 am at. z vi. si est do. sicut do. me. De amore Eph. v. Am
 bulate in dilectioe sicut z xps dilexit vos z tradidit semet
 ipsam oblatione zc. Job. xv. maiore hac dilectione nemo
 bz zc. De largitate Ro. viij. q etiā pprio fi. no peperat sed
 p nobis oibus tradidit illum. quo no etiam cu illo omnia
 nobis donauit. **Moraliter** (z repulit tabern. Ioseph)
 tabernaculu est ecclia militas vel religio coiter. Esa. xxxij
 Quli tu uidebunt istm ciuitate opulentā tabernaculum
 qd nequaqz transferri poterit s (tabernaculu ioseph) est il
 la religio q no attendit nisi ad augmentu tpalium reru et
 hanc repellit dñs z reprobat (z tribu effraym non elegit)
 effraym. i. vbertate no d: repellere: qz no ppter hoc repro
 bat hoies si bñt diuitias. habere em no est in vicio s curio
 sitas z ardo: acquirendi v' multiplicandi vel auuiditas re
 tinendi vñ repellit dñs ioseph z no d: repellere effraym. s
 tñ hunc no eligere d: qz lz habere diuitias malu no sit fm
 se. no tñ est bonu mag' aut e fugiendū q eligendū qz lz no
 malu tñ valde periculosu est. Mar. x. z Luc. xviij. Q' diffi
 cile q pecunia habent regnu dei intrabūt. facti' est came
 lu p foramen acus transire qz diuitie intra. in re. dei. vñ pty
 q tales no eligit dñs qz si elegisset eos: facti' eis ingressus
 regni pateret. **Sec. xj.** Circūdedit me effraym in negocia
 tione z in dolo dom' israel. Judas aut descendit cu deo et
 cu scis fidelib' hoc est qd hic sequit' (s elegit tribu iuda)
 id e hoies intendentes cōfessioi petōz suoz z laudib' dei
 (montem syon). i. eos q alti sūt p spem z arcūspecti p ti
 morem que (dilexit) qz sicut dicit in ps. bñplacitū e domi
 no sup timentes eū z in eis q sper. sup misericordia eius.
**Pōt aut h' special' ad electione platos referri qz domi
 nus no eligit platos de ioseph. i. de nobilib' vel potentib'**
 q sunt dñi egypti. i. bui' mundi ppter nobilitate suā s po
 pul' iudaicus elegit barrabam latrone insignē. z ihm mor
 ti adindicauit. **Matth. xxvij.** Nec etiā de effraym. i. de di
 uitib' z abundantibus eligit dñs platos s bodie a multis
 eligunt homines de ioseph z effraym z dicunt q iura ec
 clesie defendit ioseph z effraym. i. nobilitas z diuitie plato
 rñ. j. **Coz. j.** dicit apls cōtra B infirma mundi elegit de' vt
 cōfundat fortia: z ignobilia mundi z cōtempibilia elegit
 de' z ea q no sūt vt ea q sunt destrueret. no em fuerūt apli
 nobiles vl diuites s rustici piscatores tñ melius rexerunt
 eccliam qz moderni. de qbus dicit Baruch. iij. ibi fuerunt
 gigantes nominati illi q ab initio fuerunt statura magna
 scientes bellū no hos elegit dñs zc. s mund' istos elegit q
 sunt gigantes magni in terrenis scientes facere guerras s
 dñs (elegit tribu iuda). i. cōfessores q purgant eccliaz a cō
 taminatione petōz. fm q d: j. **Matth. iij.** elegit iudas. id
 est xps sacerdotas sine macula voluntate habentes in le
 ge dei z mundauerit sancta zc. (montē syon). i. illos ele
 git dñs q alti sunt p eminentiā vite z speculatores p con
 templatione celestiu z vigilem custodiā subditoz. ps. Na
 ron que elegit ipm. aaron montanus interpret' (que dile
 xit) tales em platos diligit dñs. **Job. xv.** Gos amici mei
 estis si feceritis q ego pcpio vobis. **Malach. j.** Jacob di
 lexi: esau aut odio habui (z edificauit sicut vni. san. suoz)
 sanctificiū est platio ad quā no dz ascendere nisi scūs qui
 possit sciat alios sanctificare. s sanctificiū edificauit dñs
 qñ fecit aplos platos ecclie. ps. **Edificauit dñs syon** z vide
 bis in glia sua. sed sicut (unicornis) in cornu ptas intelli
 git z in unicornis vna ptas quā dedit dñs ptatis. s. ptatē
 in spūalib'. s. ligandi atz soluendi z demonia eijedi. **Zu.**
 x. ecce dedi vobis ptatem calcandi sup serpentes z scozpi
 ones z sup omne virtute inimici. **Job. xx.** Accipite spm. s.
 quoz remiseritis peccata remittunt' eis z quoz retinueri
 tis retenta sunt. **De unicornis** dicitur duo. s. qz cornu in na
 re gerit z qz cornu ventrem elephantis perforat. vnde ver
 sus. **Cornu nare gerit elephantis** quo petit aluum. **Item**
platus debz cornu potestatis sue gerere in nare. i. in discre

tione que regere debet potestatem. potestas em in homi
 ne indiscreto idem est qz gladius in manu furiosi vt mone
 bat dñs aplos. **Matth. ix.** in si. habete in vobis sal zc. **Esa.**
xj. Quiescite ab homine cui' spirit' in narib' eius qz excel
 sus reputatus est iste. i. platus qz habet discretionē z auda
 ciā. **Ite** debet prelatus cornu potestatis sue impetere ven
 trem elephantis. i. gulositatem diuitū. vñ dicit **Grego.** coz
 nu in ventrem ferit dum prauoz ingluuie redarguit sic fa
 ciebat **Paulus** **Pbil. ij.** dicens: multi ambulant quos se
 pe dicebam vobis nūc aut z flens dico vobis inimicos cra
 cis xpi quoz finis interitus quoz deus venter est. z **Ro.**
xvj. huiusmodi xpo dño nostro non seruiunt sed suo ven
 tri. **Ite** aut no sunt prelati unicornes sed bycones quia
 dyabolus edificauit eis secundū cornu. s. potestatem i tem
 poralibus z terrenis qd impedit officium cornu alterius:
 quod cornu secundū aduersus primū in se crescere nolue
 runt apli. **Coz. x.** **Arma** militie nostre non sunt carna
 lia sed potentia dei ad destructione munitionū. **Act. vj.** di
 cit' conuocantes. xij. apli multitudinē discipulorum dire
 runt. **Non** est equum nos derelinquere verbū dei z mini
 strare mensis zc. **Hunc** aut in administratione mensaruz
 id est temporalium que mensis deseruiunt z etiā mensarum
 numularioz. i. in computationibus z causis vicarios po
 nere nolunt s in administratione verbi dei defacili ponūt
 quidam. qdam aut qd peius est nec p se administrant ver
 bum dei nec sustinent qz ab alijs ministrē. tñ **Moysi** pri
 mo prelato dicit **Ezo. xvij.** **Esto** in populo in bis que ad
 deum ptinent vt referas que dicunt' ad euz z ostendas ce
 rimomas z ritum colendi deū viāqz p quā ingredi debeāt
 z opus qd facere debeant. pvide aut de omni plebeyros
 q iudicent populū omni tempore z ipse **Moys.** hoc faciens
 tñ in hoc ipso desiderabat adiutores habere vñ ad isue q
 suggererat ei vt quosdam in castris pphetantes pbiberet
 dixit. **Num. xj.** qd inqt emularis pro me qz tribuat vt omis
 populus pphetet z det ei dñs spiritus sanctū. vbi dicit **Gre**
go. pia pastorum mens quia q no ppriam glam sed acto
 ris qrit ab omib' vult adiuuari qd agit. **Item** hic notan
 dum est qz unicornis non bz tectum nisi celū z reclinatuz
 ad arborem dormit z platus no debet sibi edificare pala
 tia nec ad domos alias anbelare qz ad celū. **Debr. vl.** **Mo**
habemus hic manentē ciuitate s futurā inquirim'. sic di
 cit filius dei **Mat. viij.** **Vulpes** foueas habēt z volucres
 celi nidos: filius aut hominis no bz vbi caput reclinet suū
Item platus debet requiescere in arbore crucis xpi. vñ di
 cit bea' **Bern.** suauissimū mibi bone ibu ceruical. spinea
 corona capitis tui. dulcis mibi lectus lignū crucis tue. s. e
 (sanctificiū) edificauit (in terra) fructifera. i. in paupertas
 q frugem celestis fructus apporizat (quā fundauit). i. fun
 damentū fecit ecclie z religionis. vñ. ps. qui firmavit ter
 ram sup stabilitatem suā. vel eius. i. sup nihili: vel (funda
 uit). i. in se fundamento edificauit. qz lz ecclia z religio euer
 terit suum fundamentum paupertatis: tñ paupertas sens
 per habet fundamentū suū xpm qz semp xpi paupertatē scri
 ptura cōtestabit z sp eam aliqui imitabunt. **Matth. xxvj.**
semper pauperes habebitis vobiscum. **Hiere. xxv.** **In** si
Non deficiet vir de stirpe **Yonadab** filij **Rechab** stans in
 in cōspectu meo cunctis dieb' (z elegit da. ser. su.) hic no
 tari pōt quis debet eligi z quō z ad quid. primo ei ad hoc
 qz dicit (elegit) notat' qz debet esse gratuita no violenta vt
 nullus. s. se ingerat qz hoc ipso efficeret indignus. **Debr. v.**
 nec quisqz assumit sibi honorem sed quivo catus est a deo
 tanqz aaron. p hoc qz dicit (**Dauid** seruum suum) oñdit
 qz debet eligi debet em esse manu fortis z aspectu deside
 rabilis. debet em habere triplicem fortitudinem animosi
 tatis ne expanescat pondus regiminis ne frangat s' one
 re tanti culminis. **Secdo** fortitudinem patientie ad mole
 stias sustinendas. **Tercio** fortitudinē humilitatis ad ob
 probria pferenda **Uel** aliter vt prima fortitudo sit pietatz
 vt omniū onera sumat. **Secunda** presidij z defensionis vt
 tyrannoz malicias repūmat. **Tercia** belli spūalis de bis
 tribus **Hiere. j.** dedi te in ciuitatem munitam. s. ad pugnā
 dum z in columnam ferreā ad supportandum z in murū

Moraliter

Quos diuites pprobat dominus.

De electioe platos quā facit mundus differentem ab electioe diuina.

De plati ecclie dñt ecclie z unicornes in spūa li ptate tñ z alias cōditi ones unicor nis habere.

Uersus

Prelatus qz dz elegi z q. mō z ad qd.

B

enem ad defendendum. Item debet esse aspectus desiderabilis. i. speciosus specie virtutū vt nō sit effrontatus p impudentiam nō excecatus p ignorantiam nō inaneus p bonoz operum carentiā non enafat? p luxuriam cuius fetorem sentit natus anime: nō elinguis p verbi dei imperitiam: non habens os serpentini p detractōne: non effeminatus aut frigidus p torporem et negligentia et sic de aliis membris pōt dici (seruū) nō dñm. j. **Ps. v.** Nō dormantes in clero sed forma facti gregis ex animo (suū) id ē xpi nō anti xpi vel dyaboli. **Hern.** ministri xpi sunt et seruiunt anti xpo (et sustulit eū de gregib? ouū). i. de cōgregatiōe nō tyrannoz sed innocentū vt potius sit pastor q̄ lupus vt **Leo.** i. de gremio ecclie si sunt ibi boni. **Act. j.** Oportet ex his viris q̄ nobiscum sunt cōgregati in omni tempore quo intravit et exiit inter nos dominus? iesus testem resurrectionis eius nobiscū fieri vñ ex istis rē. hoc est qd̄ dicit (de post fetantes accepit eum). i. de statu bono inferiori in quo oues fetas nutrebat. s. de bono sacerdote vel de bono archidiacono d̄z fieri episcop? vt **Aug. j.** **Abi. v.** qui bene presunt p̄bri duplici honore digni habeant maxime qui laborant in verbo et doctrina: et dicit tria verba (elegit) (sustulit) (accepit) qz **Primo** eligit q̄s deinde eleuat p̄ acceptus habet (pascere Jacob seruū suū) ecce ad qd̄ eligit. s. ad pascendū (Jacob). i. laicos (et isrl̄) hereditate suam. i. clericos. **Job. vlt.** pascere. pascere. pascere. **Diere. vij.** Pasceat vniūsq̄q; eos qui sub manu sua sunt. **Diere. iij.** dabo vobis pastores iuxta cor. m. et pascent vos sciētia et doctrina. et quō sunt pascente subdit. s. innocenter: prudenter et fructuose. vnde dicit (et pavit eos in inno. cor. sui) dicit qz sunt qdam q̄ habent innocentia operis et ois: s̄ tñ nō habent innocentia cordis q̄. s. dimittit peccatū nō qz nolint sed qz non audent ppter infamiam aut aliā penam vel forte qz non possunt facere qd̄ volunt nec ppter hoc sunt innocentes. **Prover. xj.** Manus in manu nō erit innocens malus. Item nō pascit in innocentia cordis q̄ de p̄dicatiōe sua in corde inaniter gloria et laudem vel emolumentum aliquod temporale querit. **ij. Cor. ij.** Non sum? sicut plurimi adulterantes verbum dei sed ex sinceritate: ecce innocentia cordis (et in intellectib? ma. su. dedu. eos) id est prudenter et fructuose. hec sunt adiectiua q̄ dñs commendat in seruo suo. s. fidelis et prudens et bonus. **Matth. xxij.** q̄sp̄tas est fidelis seruus et prudens. et xxv. euge serue bone et fidelis rē. innocentiam cordis prudens prudentiam bonus fructum operis: bonus est seruus q̄ facit voluntatem domini (deduxit eos) de malo in bonum: de bono in melius: de meliori in optimū et hoc facit platus bonus (in intellectibus ma. su.). i. qz in manib? et operib? suis dat intelligere opa xpi sic faciebat ap̄ls dicens. **j. Cor. xj.** imitatores mei estote sicut et ego xpi **Dee. xj.** In manib? p̄betarum assimilatus sum.

Psalmus LXXVIII

Ps. lxxviii. **Deus** venerunt gentes in hereditate tuam: polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt hierusalem in promorum custodiam.

Titulus (ps. asaph) In precedenti ps. egit p̄beta de in gratitudine populi iudaici et illorum repulsione. hic autem prudens eorum repulsionem deplorat eam et deplorando p̄dicat. et est iste ps. secundus eorum de quibus agit de lamentatione. sunt enim tres tales. ps. quia ter repulsi fuerunt iudei. **Primo** p̄ chaldeos. **Secundo** p̄ antiochū. **Tercio** p̄ romanos. **Primus** ps. est. **De?** repulisti nos. in quo agit de destructiōe facta per romanos. In isto agit de destructiōe facta per antiochū. **Tercius** est super flumina babilonis in quo agit de destructiōe facta per chaldeos hic autem mystice agit de persecutiōe ecclie que ei quotidie fit p̄ gentiles. **Intentio** sua est monere nos vt bonis primoz cōgaudeamus et malis eoz cōdoeam? **Mod?** tres sunt partes. In prima cōquerit et narrat quanta ierusalem pertulit ep̄ib? **Antiochi** p̄ que tñ omnia nō fuerunt destructa in quo signat p̄secutiō ecclie. In secunda par-

te deprecatur p̄ parte sua cōtra inimicos ibi (vsq; quo dñe) in tercia parte in exaltatione cōcludit lamentationem ibi: (nos aut) loquens ergo asaph. i. fidelis synagoga vel p̄beta primo capiat benignitatem a p̄sona iudicis cū dicit (deus) secundo a p̄sona aduersarioz ostendens eos infideles cum dicit (gentes). i. genti tales. i. sine fide. tercio ostendit illos p̄sumptores cum dicit (venerunt in hereditate tuaz). s. terram p̄missionis qd̄ fuit magna p̄sumptio quarto ostendit illos sacrilegos cū dicit (polluerunt templū sanctū tuū) qz videlz ibi posuerunt abominatiōes ydolorū et sacrificauerunt ydolis suis. quinto ostendit eos fuisse raptores cum dicit (posuerunt isrl̄ in pomoz custodia). i. fecerunt eam desertam ablatis omnibus bonis eius. custodia enim pomoz. i. tugurium vbi solent poni custodes ad seruanda pomaria: collectis fructibus: vacua remanent vel etiam tota dissipat. sexto ostendit illos fuisse inbumanos cum dicit.

Posuerunt morticina seruoꝝ tuoz escas volatilibus celi carnes sanctorum tuorum bestijs terre.

Ps. m. s. t. e. v. c. i. occisos nō sepeliebant nec sepeliri p̄mittebant sed auib? et bestijs deuorandos p̄iciebat. vñ etiā addit de bestijs dicens (carnes sanctorum tuoz) supple posuerunt in escam (bestijs terre) septimo ostendit illos fuisse homicidas cum subiungit.

Effuderunt sanguinē ipsoꝝ tanq̄ aquaz in circuitu ierlm̄ et non erat q̄ sepeliret.

Effuderunt sanguinē eoz tanq̄ rē. hic aggrauat peccatum eoz p̄mo ppter contemptū cum dicit (tanq̄ aquam) q. d. non curabant nec vim faciebant sicut nec de effundēdo aquam. secundo a p̄sona occisorum cum dicit (ipsoꝝ) scz sanctorum tercio a circumstantia loci cum dicit (in circuitu ierlm̄) que erat sancta ciuitas sicut maius peccatum ēēt homicidium facere iuxta eccliam vel in ecclia q̄ alibi foris. quarto a multitudine occisorum cum dicit (et nō erat q̄ sepeliret) p̄ multitudine. quinto ostendit ipsoꝝ fuisse contumeliosos cum dicit.

Facti sumus obprobrium vicinis nostris subsannatio et illusio his qui in circuitu nostro sunt.

Facti su. obpro. vic. nostris) i. tyris et egyptijs q̄ erant subditi antiocho et vicini terre p̄missionis (et facti sumus subsannatio et illusio his qui in circuitu nostro sunt). s. illis p̄dicis. nota aut dñam qz obprobrium est conuiciū qd̄ inferē absentī non audienti nec vidēti. subsannatio autem fit presentī non videnti sed audienti: et fit p̄prie cum ruga nasi. **Illusio** inferē presentī audienti et videnti. **Idez** pōt totū legi eodē mō paucis mutatis **Allegorice** de ecclia et martyribus et tyranniz et gentilibus interfectis. **Item** moraliter de ipsa ecclia deplorante stragem filioꝝ suoz q̄ quotidie fit p̄ peccatū. **Ecclia** ei p̄prie dicit asaph id est congregatio. nil em̄ aliud est ecclia q̄ congregatio fidelium q̄ congregant̄ in vnitāte fidei et bone voluntatis s̄m qz dicit **Act. iij.** multitudinis credentiū erat cor vnus et anima vna in dño cor quo ad fidem: anima quo ad voluntatem. tria autē deplorat ecclia. s. deo illatā contumeliam et hoc in illo ps. **Deus** repulisti. scdo stragem filioꝝ et hoc in isto ps. **ij.** incolatū hui? miserie et in hoc ps. illo sup flumina hab. et quia nō sunt plures cause lamentandi id nō sunt plures. ps. lamentationis. qz plorare debemus aut ppter dei iniuriā aut ppter nostrum incomodū. **Incomodum** autē est duplex. s. culpe. ecce strages filioꝝ et pene ecce incolatus miserie et dilatio patrie. deplorans ergo in hoc ps. stragem filioꝝ primo ostendit peccata p̄latorum a q̄bus sequit̄ strages populi. s̄m qz d̄: **Dañ. xij.** egressa ē iniquitas a senioribus iudicib? qui videbant̄ regere populū vnde dicit: o (deus) q̄ omnia vides q̄ omnia potes et vñ dicabis cum iudiciū durissimū in his qui presunt fiet. **Sapien. vj.** (venerunt). q. d. ingererunt se (gentes). i. gyan. tes plati siug quicumq; canonicū aut clerici gentilit̄ s̄m le-

Obprobrium subsannationem et illusionem.

Allegorice.

Moralit ecclia qd̄ sit et quē tria d̄ plorat.

Cōtra platos se iuge